

ทัศนคติ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก
ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ธวัชชัย จักรพันธุ์

ธัญชา วังศิริ

โครงการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปีการศึกษา 2563

ทัศนคติ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก
ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ธวัชชัย จักรพันธุ์
ธัญชา วังศิริ

โครงการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ปีการศึกษา 2563

หัวข้อโครงการ	ทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร
โดย	นาย ธวัชชัย จักรพันธุ์ นางสาว ธนัชชา วังศิริ
ระดับการศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ปีการศึกษา	2563

สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
อนุมัติให้โครงการศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉาติศา เนียมมณี)
หัวหน้าสาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบโครงการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ศิวพันธุ์ ชูอินทร์)

ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาณัติ ต๊ะปิ่นตา)

กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉาติศา เนียมมณี)

กรรมการ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “ทัศนคติ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร” สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนและการร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งนี้ผู้จัดทำโครงการวิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาณัติ ตะปินตา อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำตลอดทั้งให้การสนับสนุนในการดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ศิวพันธุ์ ชูอินทร์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฌาลิศา เนียมมณี ที่กรุณาสละเวลาเข้าฟังผลการดำเนินการวิจัยและให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณประธานชุมชนสวนอ้อย คุณเกียรติก้อง วรรณะสุขสันต์ ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนสวนอ้อย ขอขอบคุณประชาชนชุมชนสวนอ้อย พ่อค้าแม่ค้าในชุมชนและขอบคุณประชาชนและบุคลากรที่โรงพยาบาลวชิรพยาบาลที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการดำเนินงานวิจัยเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

คณะผู้จัดทำ

ตุลาคม 2563

หัวข้อโครงการ	ทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร
โดย	นาย ธวัชชัย จักรพันธุ์ นางสาว ธนัชชา วังศิริ
ระดับการศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การศึกษาระดับทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทัศนคติต่อการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานครและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติและระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-Test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F-Test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลวิจัยพบว่า ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้/ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12) ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านเหตุผล และด้านอารมณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลมีดังนี้คือ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้/ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้าน

พฤติกรรมไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้/ความเข้าใจ ด้านความรู้สึกรู้สึก และด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้/ความเข้าใจด้านความรู้สึกรู้สึกและด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้/ความเข้าใจด้านความรู้สึกรู้สึก และด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้/ความเข้าใจด้านความรู้สึกรู้สึก และด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกันและผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลมีดังนี้คือ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณธ์ ด้านเหตุผล และด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณธ์ ด้านเหตุผล และด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ระดับแรงจูงใจด้านเหตุผล และด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่ระดับแรงจูงใจด้านเหตุผล และด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ระดับแรงจูงใจด้านเหตุผล และด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ทัศนคติ , แรงจูงใจ , ถุงผ้าลดโลกร้อน

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
ข้อจำกัดด้านระยะเวลา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
แผนการดำเนินงานวิจัย	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวโน้มการใช้ถุงพลาสติก และการเกิดขยะพลาสติก	6
นโยบายลดการชุกชุมพลาสติก	8
ภาวะโลกร้อนและถุงผ้าลดโลกร้อน	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	38
ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	38
ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก	40
ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก	43
ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับทัศนคติ	46
ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับแรงจูงใจ	53
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	62
สรุปผลการวิจัย	62
ข้อเสนอแนะ	65
เอกสารอ้างอิง	67
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	70
ภาคผนวก ข แบบประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)	76
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามและผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม	81
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค	86
ภาคผนวก จ ประมวลภาพการดำเนินงานวิจัย	88

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แผนการดำเนินงานวิจัย	5
4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	38
4.2 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม	40
4.3 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านความรู้ / ความเข้าใจของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	41
4.4 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านความรู้สึกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	42
4.5 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านพฤติกรรมของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	42
4.6 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	43
4.7 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านผลิตภัณฑ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	44
4.8 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านเหตุผลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	45
4.9 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านอารมณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร	45
4.10 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน	46
4.11 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้สึก ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน	47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12 ระดับทัศนคติ ด้านพฤติกรรม ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน	47
4.13 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน	48
4.14 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้สึก ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน	48
4.15 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน	49
4.16 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของ ประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน	49
4.17 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้สึก ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน	50
4.18 ระดับทัศนคติ ด้านพฤติกรรม ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน	50
4.19 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.20 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้สึก ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน	51
4.21 ระดับทัศนคติ ด้านพฤติกรรม ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน	52
4.22 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน	52
4.23 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้สึก ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน	53
4.24 ระดับทัศนคติ ด้านพฤติกรรม ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน	53
4.25 ระดับแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณฑ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน	54
4.26 ระดับแรงจูงใจ ด้านเหตุผล ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน	54
4.27 ระดับแรงจูงใจ ด้านอารมณ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.28 ระดับแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณฑ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน	55
4.29 ระดับแรงจูงใจ ด้านเหตุผล ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตาม นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน	56
4.30 ระดับแรงจูงใจ ด้านอารมณ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตาม นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน	56
4.31 ระดับแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณฑ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน	57
4.32 ระดับแรงจูงใจ ด้านเหตุผล ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตาม นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน	57
4.33 ระดับแรงจูงใจ ด้านอารมณ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตาม นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน	58
4.34 ระดับแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณฑ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน	58
4.35 ระดับแรงจูงใจ ด้านเหตุผล ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตาม นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.36 ระดับแรงจูงใจ ด้านอารมณ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน	59
4.37 ระดับแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณฑ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน	60
4.38 ระดับแรงจูงใจ ด้านเหตุผล ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน	60
4.39 ระดับแรงจูงใจ ด้านอารมณ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน	61
ง-1 แสดงจำนวนข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์มาเป็นร้อยละ	87
ง-2 ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค	87

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงโมเดลองค์ประกอบทัศนคติ	13
2.2 ลำดับความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์	28
จ-1 ชี้แจงรายละเอียดแบบสอบถาม	89
จ-2 ประชาชนให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม	89
จ-3 นักศึกษาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม	90
จ-4 นักศึกษาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม	90

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิกฤติการณ์โลกร้อนที่แผ่ขยายสร้างผลกระทบและความเสียหายไปทั่วทุกมุมโลกนั้น ทำให้ในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา ประเด็นสภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศได้รับความสนใจจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างมาก ทั้งในระดับนานาชาติ ภาครัฐ หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในภาคเอกชน ไปจนถึงภาคประชาชน ดังจะเห็นได้จากอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) และคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change: IPCC) เป็นการร่วมมือของเหล่านานาชาติในการร่วมกันแก้ไขปัญหาโลกร้อน นอกจากนี้ ยังมีการตื่นตัวเกี่ยวกับวิกฤติการณ์โลกร้อนปรากฏให้เห็นผ่านสื่อต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นว่า วิกฤติการณ์โลกร้อน ไม่ใช่เรื่องที่เราจะละเลยอีกต่อไป เพราะสภาวะโลกร้อนมิใช่แค่ทำให้อุณหภูมิของโลกร้อนขึ้น หรือฤดูกาลเปลี่ยนแปลงเท่านั้น แต่ยังนำมาซึ่งโรคระบาดชนิดใหม่ ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มนุษย์ไม่เคยคาดคิดทั้งพายุ น้ำท่วมรุนแรง ดินถล่ม แผ่นดินไหว สึนามิ และอีกหลายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่มวลมนุษยชาติอย่างใหญ่หลวง (สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน, 2551)

จากภาวะโลกร้อนที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ในหลายประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับปัญหาการใช้ถุงพลาสติกและขยะถุงพลาสติกเพิ่มมากขึ้น ความเกี่ยวข้องระหว่างการใช้ถุงพลาสติกกับภาวะโลกร้อน คือ ถุงพลาสติกที่ใช้ใส่สินค้าและอาหาร ผลิตจากน้ำมันดิบและใช้เชื้อเพลิงในการผลิตอีกด้วย เนื่องจากถุงพลาสติกสามารถทำได้อย่างรวดเร็วในปริมาณมากด้วยต้นทุนต่ำ ที่สำคัญที่สุดคือ มีอายุการใช้งานสั้น ดังนั้นยังมีการใช้ถุงพลาสติกมาก ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยสู่ชั้นบรรยากาศโลกจากการผลิตและกำจัดขยะถุงพลาสติกก็จะยิ่งสูงมากขึ้น ขยะถุงพลาสติก เมื่อผุพังก็กลายเป็นขยะชิ้นเล็ก ๆ ซึ่งสามารถแทรกในชั้นดินและปนเปื้อนในน้ำได้ ผลก็คือ ชิ้นส่วนเล็ก ๆ ของพลาสติกเข้าไปสู่ห่วงโซ่อาหารซึ่งทำให้เกิดความเสียหายต่อพืช สัตว์ มนุษย์ และสิ่งแวดล้อม (ไพศาล นาคพิพัฒน์, 2555) ข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ ก็ระบุเช่นกันว่า ปริมาณ การใช้ถุงพลาสติกหิ้วในประเทศไทยมีมากถึง 45,000 ล้านใบต่อปี แบ่งที่มาของถุงพลาสติกหิ้ว 3 แห่งด้วยกันคือ ร้อยละ 40 มาจากตลาดสดเทศบาล เอกชน และ

แผงลอย จำนวน 18,000 ล้านใบต่อปี ร้อยละ 30 มาจากร้านขายของชำ จำนวน 13,500 ล้านใบต่อปี และร้อยละ 30 มาจากห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ จำนวน 13,500 ล้านใบต่อปี นอกจากนี้ยังพบอีกว่าในพื้นที่กรุงเทพฯ มีการใช้ถุงพลาสติกเฉลี่ยคนละ 8 ใบต่อวัน ทำให้มีขยะพลาสติกมากถึง 80 ล้านใบต่อวัน (สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน, 2551)

อย่างไรก็ตาม ในประเทศไทยยังไม่มีการบังคับใช้มาตรการทางภาษีและไม่มีมาตรการทางกฎหมายห้ามใช้ถุงพลาสติกเหมือนกับในต่างประเทศ แต่ประเทศไทยก็ได้มีงานวิจัยต่อวิกฤติการณ์นี้ ความเคลื่อนไหวล่าสุดทางภาครัฐ ก็คือ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศยกเลิกถุงพลาสติกสำหรับใส่ยาของทุกหน่วยงานในสังกัด พร้อมขอความร่วมมือให้ประชาชนนำถุงผ้ามาใส่ยาที่บ้านแทน คาดว่ามาตรการนี้จะช่วยลดการใช้ถุงพลาสติกในโรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ ได้มากถึงปีละ 9 ล้านใบ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก็เริ่มออกมาขับเคลื่อนเช่นเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งจะเน้นไปที่ตลาดสดเทศบาล (จากสถิติข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นส่วนที่มีการสร้างขยะถุงพลาสติกหิ้วมากถึง 18,000 ล้านใบต่อปี) ส่วนที่สองจะเน้นไปที่ห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ (จากสถิติข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นส่วนที่มีการสร้างขยะถุงพลาสติกหิ้วมากถึง 13,500 ล้านใบต่อปี) ในส่วนภาคเอกชนก็เริ่มต้นตัวกับปัญหาขยะพลาสติก ทั้งการจัดกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติกของบรรดาห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ การรณรงค์ใช้ถุงผ้า เช่นในปี 2558 ห้างสรรพสินค้าจำนวน 16 แห่ง ประกาศงดบริการถุงพลาสติกแก่ลูกค้าทุกวันที 15 ของเดือน ผลที่ได้คือ เพียงวันเดียวสามารถลดจำนวนถุงพลาสติกถึง 1.8 ล้านใบ เป็นต้น (มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร, 2561)

ล่าสุดประเทศไทยมีปัญหาคอขวดอันมาจากขยะพลาสติกมากมาย ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2563 เป็นต้นไป จะงดการให้บริการถุงพลาสติกหิ้วหรือถุงก๊อบแก๊บ ที่มีความหนาน้อยกว่า 36 ไมครอน เป็นพลาสติกที่ใช้แบบครั้งเดียวทิ้ง (Single - Use Plastic) ส่วนถุงพลาสติกแบบอื่น เช่น ถุงร้อนใส่อาหาร ใส่ข้าวแกง ก๋วยเตี๋ยว หรือพลาสติกที่หุ้มอาหาร หรือของแช่แข็ง รวมทั้งถุงพลาสติกหิ้วหนาๆ ที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ ยังคงใช้ได้ต่อไป จนกว่าจะมีวัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาใช้ทดแทนได้อย่างเพียงพอ การงดใช้ถุงพลาสติกหิ้วและพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งนั้น ล่าสุดได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายภาคเอกชน ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า ซูเปอร์มาเก็ต ตลอดจนร้านสะดวกซื้อ กว่า 75 บริษัท ทั่วประเทศ และคาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ มาร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายนี้ ทั้งนี้จากผลสำรวจจิตสำนึกที่ผ่านมา ประชาชน ถึงประมาณ ร้อยละ 90 เห็นด้วยกับนโยบายงดแจกถุงฯ และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเอง

รัฐบาลตั้งเป้าหมาย คือ การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ภายในปี 2565 ด้วยการใช่วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ 100% ภายในปี 2570 ซึ่ง จะช่วยลดปริมาณพลาสติกที่ต้องนำไปกำจัดได้ประมาณ 780,000 ตันต่อปี ประหยัดงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอย 3,900 ล้านบาท/ปี ประหยัดพื้นที่รองรับและกำจัด รวมทั้ง ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 1,200,000 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ จึงจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติกอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตาม ได้ตั้งเป้าจะยกเลิกการใช้พลาสติกประเภทครั้งเดียวทิ้ง 4 ชนิด ได้แก่ ถุงพลาสติกหิ้ว หลอดพลาสติก แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง และกล่องโฟม ให้หมดไปจากประเทศไทยเร็วขึ้น จากภายในปี 2565 เป็นภายในปี 2564 โดยปีหน้าจะเตรียมนำเสนอเป็นกฎหมายบังคับต่อไป (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 31 ธันวาคม 2562)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องทัศนคติ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึงส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน สำหรับเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำเอาข้อมูลงานวิจัยไปใช้ต่อยอดทางเชิงธุรกิจ และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาช่วยลดโลกร้อนได้ในผู้ประกอบการร้านค้าสะดวกซื้อ หรือธุรกิจร้านค้าต่าง ๆ ที่กำลังจะช่วยแก้ไขปัญหานี้อยู่ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาระดับทัศนคติต่อการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
- (2) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
- (3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติและระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีระดับทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ทักษะ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับระดับทักษะ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน และการเปรียบเทียบของทักษะ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 95,852 คน (สำนักงานเขตดุสิต, 2560)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตามลำดับ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ระดับทักษะและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

3.2.1 ระดับทักษะในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม ตามลำดับ

3.2.2 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านเหตุผล และด้านอารมณ์ ตามลำดับ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

พื้นที่ทำการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยมีระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2563 รวมระยะทั้งสิ้น 7 เดือน

ข้อจำกัดของงานวิจัยนี้

เนื่องจากสถานการณ์ Covid-19 ที่เกิดขึ้นทำให้ไม่สะดวกต่อการลงสำรวจพื้นที่ได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

- (1) ทำให้ทราบถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกันที่ส่งผลต่อทัศนคติ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร
- (2) ช่วยกระตุ้นความสนใจผู้บริโภคให้หันมาใช้ถุงผ้ามากขึ้นในการไปใช้ บริการร้านสะดวกซื้อต่างๆ

แผนการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินงานวิจัยเรื่องทัศนคติ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีแผนการดำเนินงานวิจัยตามรายละเอียดที่แสดงไว้ในตารางที่ 1.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 แผนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอน	ระยะเวลา (เดือน)						
	ก.พ	มี.ค.	ก.ค.	ส.ค	ก.ย	ต.ค	
	63	63	63	63	63	63	
1. กำหนดหัวข้องานวิจัย	↔						
2. สำรวจสถานที่ที่ทำการวิจัย		↔					
3. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ			↔				
4. จัดเตรียมเครื่องมือในการวิจัย			↔				
5. ปรับปรุงและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ			↔				
6. เก็บรวบรวมข้อมูล				↔			
7. วิเคราะห์และสรุปผล					↔		
8. จัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์						↔	

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิจัยเรื่อง “ทัศนคติ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัด กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นกรอบของการศึกษา โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

- (1) แนวโน้มการใช้ถุงพลาสติกและการเกิดขยะพลาสติก
- (2) นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก
- (3) ภาวะโลกร้อนและถุงผ้าลดโลกร้อน
- (4) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
- (5) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
- (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวโน้มการใช้ถุงพลาสติกและการเกิดขยะพลาสติก

จากสถานการณ์การผลิตและใช้พลาสติกเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ตั้งแต่ทศวรรษ 1950 มีการผลิตพลาสติกมากกว่า 8.3 พันล้านตันหรือเฉลี่ยปีละ 300 ล้านตัน (Geyer, Jambeck & Law, 2017) ด้วยคุณสมบัติของพลาสติกที่มีน้ำหนักเบา มีความยืดหยุ่นสูงและราคาถูก ทำให้มีการใช้พลาสติกในผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย โดยพลาสติกมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ผลิตขึ้นใช้ในชีวิตประจำวันเป็นประเภทใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง (Single-use plastics) ซึ่งมีอายุการใช้งานสั้นและทำให้เกิดการใช้พลาสติกมากเกินไปจนความจำเป็นทั่วโลกจึงกำลังประสบปัญหามลพิษจากขยะพลาสติกโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่มีระบบจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ นักวิจัยคาดการณ์ว่าขยะพลาสติกที่เกิดขึ้นทั่วโลก มีเพียงร้อยละ 9 เท่านั้นที่มีการนำกลับมาใช้ใหม่ (รีไซเคิล) และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79) สะสมในแหล่งฝังกลบหรือตกค้างในสิ่งแวดล้อมบนบกและในทะเล (Geyer, Jambeck & Law, 2017)

งานวิจัยของ Jambeck et al. (2015) ได้คาดการณ์ปริมาณขยะพลาสติกที่ไหลสู่ทะเลซึ่งคาดว่าจะมีปริมาณสูงถึง 13 ล้านตันต่อปี เทียบเท่ารถบรรทุก 1 คันขนขยะพลาสติกทิ้งลงทะเลทุก ๆ 1 นาที เนื่องจากพลาสติกจัดเป็นวัสดุที่ย่อยสลายตามธรรมชาติได้ยาก ใช้เวลานานหลายร้อยปี ทำให้ปริมาณขยะพลาสติกสะสมในทะเลเพิ่มจำนวนขึ้น กระจายที่ก้นทะเลและเป็นแพขยะขนาดใหญ่ลอยในมหาสมุทร

และถึงแม้ว่าพลาสติกจะย่อยสลายยากแต่พลาสติกสามารถแตกตัวกลายเป็นไมโครพลาสติก มีงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์จำนวนมากที่รายงานผลกระทบของไมโครพลาสติกต่อระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตในห่วงโซ่อาหารของมนุษย์ (GESAMP, 2015) ทำให้สหประชาชาติและรัฐบาลทั่วโลกตื่นตัวและพยายามลด ละ เลิกพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง ดังจะเห็นได้จากโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Program: UNEP) กำหนดให้วันสิ่งแวดล้อมโลก (World Environmental Day) เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2561 เป็นวันแห่งการต่อสู้กับมลพิษพลาสติก (Beat Plastic Pollution) โดยรณรงค์ให้ปฏิเสธการใช้พลาสติกชนิดนี้

ประเด็นปัญหาขยะพลาสติกนับเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทยเช่นกัน โดยในแต่ละปีประเทศไทยมีการผลิตและใช้ถุงพลาสติกกว่า 45,000 ล้านใบ ในปี พ.ศ. 2560 ปริมาณขยะพลาสติกประเภทถุงพลาสติกหิ้วอยู่ที่ 517,054 ตัน แก้วน้ำพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว 241,233 ตัน หลอดพลาสติก 3,873 ตัน กล่องโฟมบรรจุอาหาร 29,248 ตัน (คณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก, 2561)

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีขยะประเภทพลาสติกเกิดขึ้นในประเทศทั้งสิ้นร้อยละ 12 ของปริมาณขยะทั้งหมด หรือประมาณปีละ 2 ล้านตัน นำกลับมาใช้ประโยชน์ ปีละ 0.5 ล้านตัน (ร้อยละ 25) ส่วนที่เหลือ 1.5 ล้านตันถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีฝังกลบหรือเตาเผา บางส่วนตกค้างในสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ, 2560) อีกทั้งประเทศไทยยังถูกจัดให้อยู่อันดับ 6 ของประเทศที่ทิ้งขยะพลาสติกมากที่สุดในโลก (Jambeck et al., 2015) ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศและการท่องเที่ยวของประเทศเป็นอย่างมาก เพื่อแก้ปัญหาขยะพลาสติกและขยะทะเล รัฐบาลไทยได้จัดทำร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก (พ.ศ. 2561-2573) บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนภาพรวมของมาตรการของภาครัฐในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกในการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้กำหนดนโยบายประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการและมาตรการทางกฎหมาย นอกเหนือจากมาตรการรณรงค์เชิงสมัครใจที่ภาครัฐใช้อยู่ในปัจจุบัน บทความนี้ ผู้เขียนมุ่งเน้นไปที่มาตรการเพื่อลดปริมาณพลาสติกตั้งแต่ต้นทาง (Waste prevention) นั่นคือ มาตรการควบคุมการใช้ถุงพลาสติกชนิดหิ้ว (Plastic carrier bag) ซึ่งเป็นประเภทที่มีการผลิตและใช้มากที่สุด โดยข้อมูลบางส่วนรวมถึงมาตรการควบคุมกล่องโฟมและพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งอื่นๆ

นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก

นาย วราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ร่วมกับเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน ทั้งห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ รวม 43 ภาคี โดยมีมติว่าในวันที่ 1 มกราคม 2563 จะมีการนำร่องงดแจกถุงพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว 100% ในบริษัทฯใหญ่ทั้ง 43 ภาคี ทั้งห้างสรรพสินค้าและร้านค้าสะดวกซื้อรายใหญ่ อาทิ ห้างเซ็นทรัลฯ เดอะมอลล์ บิ๊กซี เซเว่น อีเลฟเว่น โลตัส เป็นต้น เพื่อลดปริมาณขยะพลาสติก

สำหรับผู้ประกอบการตลาดสด ร้านของชำ และร้านค้าอื่นๆ จะใช้การรณรงค์มาร่วมกันลดและเลิกใช้ถุงพลาสติกในช่วงปี 2563 แต่ตั้งเป้าไว้ว่าภายใน 1 ปี จนถึงวันที่ 1 ม.ค. 2564 ทุกกลุ่ม ทุกร้านทั้งห้างใหญ่และร้านค้ารายย่อย จะต้องเลิกแจกถุงพลาสติกให้ทันตามกำหนดทั้งประเทศ ห้างใหญ่ ทั้งค้าปลีกค้าย่อย 43 แห่ง มีสัดส่วนร้อยละ 30 หรือประมาณ 13,500 ล้านใบของร้านที่แจกถุงพลาสติก แต่ยังมีกลุ่มร้านขายของชำ ตลาดสด ตลาดต่างๆ อีกร้อยละ 70 หรือประมาณ 30,000 กว่าล้านใบ ที่จะต้องดึงมาร่วมกันในการลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกในครั้งนี้

โดยคาดว่าจะสามารถลดปริมาณขยะพลาสติกได้ประมาณ 780,000 ตันต่อปี ซึ่งจะทำให้ประหยัดงบประมาณในการจัดการขยะได้ถึง 3,900 ล้านบาทต่อปี รวมทั้งลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 1,200,000 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ และในตลอดระยะเวลา 1 ปี จะดำเนินการผลักดันกฎหมายงดใช้พลาสติก โดยขณะนี้ได้ให้ทางกรมควบคุมมลพิษ起草กฎหมาย ก่อนเสนอเข้า ครม.พิจารณาตามลำดับ โดยหวังว่าในวันที่ 1 มกราคม 2564 จะสามารถลดกฎหมายงดใช้พลาสติกในประเทศให้ได้

โดยในกฎหมายดังกล่าวจะมีการระบุห้ามใช้พลาสติก 7 ชนิด คือ พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม, พลาสติกผสมสารอ็อกโซ่, พลาสติกผสมไมโครบีด, พลาสติกหุ้มที่มีความหนาน้อยกว่า 36 ไมครอน, กล่องโฟมบรรจุอาหาร, หลอดพลาสติก และแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวโดยจะใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทน รวมทั้งจะนำขยะผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์พลาสติกกลับเข้ามาใช้ประโยชน์ทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์

ทั้งนี้ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา นับแต่เริ่มกิจกรรมลดใช้ถุงพลาสติกตามห้างสรรพสินค้า ตั้งแต่ 21 กรกฎาคม 2561–31 สิงหาคม 2562 สามารถลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกหิ้วได้กว่า 2,000 ล้านใบ หรือประมาณ 5,755 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 400 ล้านบาท และสามารถรวบรวมถุงผ้าบริจาคให้กับโรงพยาบาลต่างๆ แล้วกว่า 8,000 ใบ

ในขณะที่เซเว่นอีเลฟเว่น มีรายงานว่าตั้งแต่เริ่มแคมเปญรณรงค์ลดใช้ถุงพลาสติกเดือนกรกฎาคม 2561 จนถึงวันที่ 5 ก.ย.2562 พบว่าเซเว่นฯ ที่มีกว่า 11,000 สาขา มีลูกค้ารับถุงพลาสติกจำนวน 663 ล้านใบ โดยบริษัทตั้งเป้าหมายว่า ภายในสิ้นปี 2562 ลดแจกถุงได้ถึง 1,000 ล้านใบ

ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล ที่มีจำนวน 23 สาขา เปิดเผยว่าจากข้อมูลตั้งแต่วันที่ 5 มิ.ย.2562 – 5 ก.ย.2562 สามารถลดถุงพลาสติกในห้างเซ็นทรัลทุกสาขาได้เกือบ 2 ล้านใบ สำหรับแมคโครซึ่งไม่มีการแจกถุงพลาสติกมาตั้งแต่แรกเริ่ม 30 ปีแล้ว บริษัทประเมินว่าลดการทิ้งขยะพลาสติกในโลกได้ประมาณ 5,400 ล้านชิ้น (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี , 2563)

ภาวะโลกร้อนและถุงผ้าลดโลกร้อน

ไพบุลย์ อาชารุ่งโรจน์ และสุพาดา สิริกุตตา (2561) ได้กล่าวว่า ภาวะโลกร้อนเป็นปัญหาใหญ่ของโลกในปัจจุบัน สาเหตุหลักมาจากปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse Effects) ซึ่งเกิดจากก๊าซจำพวก คาร์บอนไดออกไซด์ หรือมีเทนจะกักเก็บความร้อนบางส่วนไว้ในโลกทำให้โลกอุ่นขึ้น เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2550 คณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ (IPCC) ได้สรุปสาเหตุของปัญหาโลกร้อนว่าร้อยละ 90 มาจากมนุษย์เผาผลาญเชื้อเพลิงฟอสซิล ส่งผลให้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศมาก เกินไปจนความร้อนจากพื้นโลกไม่สามารถสะท้อนออกนอกโลกได้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศ อย่างรุนแรงไปทั่วโลก

ความเกี่ยวข้องระหว่างการใช้ถุงพลาสติกกับโลกร้อน คือ ยังมีการใช้ถุงพลาสติกมากเท่าไร ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ถูกปล่อยสู่ชั้นบรรยากาศโลก จากการเผาไหม้ในกิจกรรมการผลิตและเผาทำลายถุงพลาสติกก็จะยิ่งสูงมากขึ้น ตามมาด้วยปัญหามากมายจากมลพิษ ถุงพลาสติกจึงมีผลทำให้เกิดภาวะโลกร้อนและมลภาวะ

ในช่วงระยะเวลา 20-30 ปีนี้โลกต้องเผชิญกับสภาวะความแปรปรวนอย่างมาก เกิดมลพิษและภัยธรรมชาติหลายครั้ง เกิดมลพิษทางอากาศและมลพิษในดินมากมาย ทุกอย่างนั้นล้วนมาจากการกระทำของ มนุษย์ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอาจจะสร้างความสะดวกสบายให้กับมนุษย์ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่สิ่งเหล่านี้กลับส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและโลกอย่างรุนแรง หนึ่งในนวัตกรรมที่มีผลอย่างมา และสิ่งแวดล้อมโลกก็คือ พลาสติก โดยเฉพาะถุงพลาสติก สาเหตุที่ถุงพลาสติกทำให้เกิดมลภาวะแก่โลกเป็น เพราะทั้งกระบวนการผลิตถุงพลาสติกและกระบวนการทำลาย กำจัดถุงพลาสติกที่ไม่ใช้แล้วทั้งสองการกระทำนี้ ก่อให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ขึ้นในบรรยากาศของโลกและก๊าซนี้ก็จะยังคงอยู่และไปทำลายชั้นโอโซนของโลก ถ้าหากไม่เผาถุงพลาสติกเหล่านี้แต่ใช้วิธีการกลับฝังก็น่าจะช่วยลดก๊าซ

คาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศได้บ้าง แต่จะกลับไปสร้างปัญหาอีกอย่างแทน นั่นคือการสร้างขยะที่ย่อยสลายยาก เพราะถุงพลาสติก 1 ใบ จะใช้เวลาย่อยสลายถึง 450 ปี

ในประเทศไทย มีความนิยมใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน3ประเภท คือ (1) ถุงผ้าดิบ มักนิยมนำมาเป็นถุงใส่เอกสารและแจกในงานสัมมนาทั่วไปเนื้อผ้าไม่หนามาก และส่วนใหญ่ราคาไม่แพง (2) ถุงผ้าแคนวาส เป็นถุงผ้าฝ้ายแบบหนึ่งนิยมนำมาใช้ทำกระเป๋าหรือใช้ในงานศิลปะ เนื้อผ้าหนากว่าผ้าดิบทั่วไปและแข็งแรงทนทานกว่า (3) กระเป๋าผ้านาโน เป็นกระเป๋าผ้าฝ้ายเคลือบด้วยอนุภาคนาโนพอลิเมอร์ ที่มีคุณสมบัติกันน้ำ สามารถซักทำความสะอาดได้โดยที่ยังคงคุณสมบัติกันน้ำได้อยู่

การรณรงค์ให้ใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติกจะช่วยลดการใช้ถุงพลาสติกได้มาก ใน 1 สัปดาห์ หากใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกในการซื้อของเพียง 1 วัน ตลอดปีจะช่วยให้ลดการใช้ถุงพลาสติกหรือลดขยะพลาสติกไปได้ ถึง 100 ล้านถุงต่อปี ในสถิติของกรุงเทพมหานครขยะ 85,000 ตัน ที่ต้องเก็บในแต่ละขยะวันมีที่เป็นถุงพลาสติก ถึง 1,800 ตันต่อวัน การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก นอกจากจะช่วยลดขยะจากถุงพลาสติกลงแล้ว การสละหรือทิ้งถุงผ้าจะช่วยให้การแบกรับน้ำหนักได้ดีกว่าถุงพลาสติก ถุงผ้ามีความนุ่มและสัมผัสที่อ่อนโยนกว่า คงทน ไม่ขาดง่ายเมื่อบรรจุของหนักมากๆ สามารถใช้ได้นานและใช้ซ้ำได้หลาย มีความสวยงามและมีสไตล์ที่เลือกใช้ได้ตามรสนิยมของผู้ใช้ ลดสารปนเปื้อนที่ก่อให้เกิดมะเร็งเมื่อสัมผัสกับของกินหรือร่างกาย พกพาสะดวกและใช้ได้หลายวัตถุประสงค์

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) คือ การแสดงออกของความรู้สึก ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ ซึ่งประเมินผลออกมาในลักษณะของความชอบ หรือไม่ชอบ ความพึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจในสิ่งต่างๆ

นักจิตวิทยาหรือนักวิชาการหลายท่านจึงได้กำหนดความหมายที่เกี่ยวกับทัศนคติไว้มากมายมายที่แตกต่างกันตามความเชื่อและทฤษฎีของแต่ละท่านดังต่อไปนี้

เสรี วงษ์มณฑา (2542: 106) ได้กล่าวถึง ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง “ความโน้มเอียงที่เรียนรู้เพื่อให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Schiffman; & Kanuk. 1994: 657) หรืออาจ หมายถึง การแสดงความรู้สึกภายในที่สะท้อนว่าบุคคลมีความโน้มเอียง พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อบางสิ่ง เช่น ตราสินค้า บริการ ร้านค้าปลีกเนื่องจากเป็นผลของกระบวนการทางจิตวิทยา ทัศนคติไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง แต่ต้องแสดงว่าบุคคลกล่าวถึงอะไรหรือทำอะไร”

ศิริวรรณ เสรีรัตน์; และคณะ (2542: 44) กล่าวว่า ทักษคติ หมายถึง “ความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งผู้บริโภครู้จากประสบการณ์ในอดีต โดยใช้เป็นตัวเชื่อมระหว่างความคิดและพฤติกรรม นักการตลาดนิยมใช้เครื่องมือการโฆษณาเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์ และตราสินค้า”

ชิฟแมน; และคานุก. (Schiffman; & Kanuk. 1994: 657) กล่าวว่า ทักษคติ (Attitude) หมายถึง “ความโน้มเอียงที่เรียนรู้ เพื่อให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออาจหมายถึง การแสดงความรู้สึกภายในที่สะท้อนว่าบุคคลมีความโน้มเอียง พึงใจหรือไม่พึงใจต่อบางสิ่ง เช่น ตราสินค้า บริการ ร้านค้าปลีก เนื่องจากเป็นผลของกระบวนการทางจิตวิทยา ทักษคติไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง แต่ต้องแสดงว่าบุคคลกล่าวถึงอะไรหรือทำอะไร”

คำว่า Attitude ภาษาไทยมีคำหลายคำ เช่น ทักษคติ เจตคติ ท่าทีความรู้สึก แต่ในความหมายของคำศัพท์ คือ ความพร้อมที่จะปฏิบัติ (Readiness to act) ถ้าเรามีท่าทีความรู้สึกหรือทัศนคติในเชิงบวก เราย่อมปฏิบัติออกมาในทางบวก แต่ถ้าเรามีท่าทีความรู้สึกในเชิงลบ เราก็ปฏิบัติออกมาในทางลบ ทัศนคติจึงมีลักษณะ

(1) ทักษคติเชิงบวก (Positive attitude)	→	ทำให้การปฏิบัติออกมาในทางบวก (Act positively)
(2) ทักษคติเชิงลบ (Negative attitude)	→	ทำให้การปฏิบัติออกมาในทางลบ (Act negatively)

พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากทัศนคติ มีขั้นตอนดังนี้

(1) K = Knowledge เป็นการเกิดความรู้ เช่น ทราบว่าสินค้าตัวนี้ขายที่ใด ภาพยนตร์ เรื่องนี้ฉายที่ใด เมื่อเราทราบแล้ว ขั้นต่อไปของพฤติกรรม

(2) A = Attitude เป็นการเกิดทัศนคติ เมื่อเกิดความรู้ในขั้นต่อมาจะเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ทราบแล้วชอบหรือไม่ ซึ่งความรู้ (Knowledge) และทัศนคติ (Attitude) จะส่งผลไปที่การกระทำ (Practice)

(3) P = Practice เป็นการเกิดการกระทำหลังจากที่เกิดความรู้และทัศนคติแล้วก็จะเกิดการกระทำ

ผู้บริโภคจะประเมินทัศนคติโดยการถามคำถามหรือการลงความเห็นจากพฤติกรรม กระบวนการของผู้บริโภคมีทัศนคติด้านบวกต่อผลิตภัณฑ์นั้น สิ่งนี้แสดงข้อเสนอว่าความเป็นสากล ทั้งหมดของพฤติกรรมผู้บริโภคจะสอดคล้องกับการตัดสินใจซื้อ การเสนอแนะกับบุคคลอื่น การจัดลำดับการประเมินผลความเชื่อถือและความตั้งใจที่สัมพันธ์กับทัศนคติ ลักษณะทัศนคตินี้ดังนี้

(1) ทศนคติที่มีต่อสิ่งหนึ่ง คำว่า “สิ่งหนึ่ง” (Object) ในความหมายของทศนคติที่มุ่งสู่ผู้บริโภคจะสามารถตีความอย่างกว้างว่า ประกอบด้วย แนวความคิดการบริโภคเฉพาะอย่าง หรือ แนวความคิดที่สัมพันธ์กับการตลาด เช่น ผลิภัณฑ์ชนิดของตราสินค้า บริการ ความเป็นเจ้าของ การใช้ผลิภัณฑ์ การโฆษณา ราคา สื่อกลาง หรือผู้ค้าปลีก

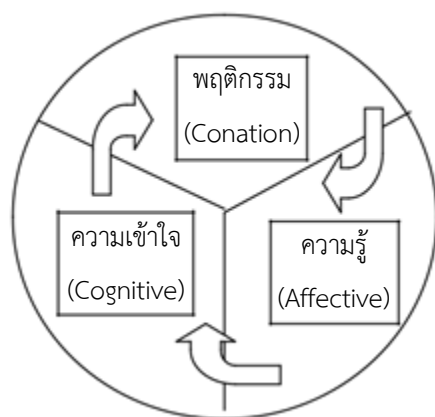
(2) ทศนคติมีความโน้มเอียงเกิดจากการเรียนรู้ (Attitudes are a learned predisposition) มีการตกลงกันว่า ทศนคติมีการเรียนรู้ได้ ซึ่งหมายความว่า “ทศนคติเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นผลจากประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับผลิภัณฑ์ ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคล และการเปิดรับจากสื่อมวลชน เช่น การโฆษณาเป็นสิ่งสำคัญที่จะระลึกว่าในขณะที่มีทศนคติอาจเกิดจากพฤติกรรม สิ่งนี้ มีความหมายไม่ตรงกับคำว่าพฤติกรรม แต่จะสะท้อนถึงการประเมินความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจของทศนคติ ซึ่งอาจจะเป็นการชักจูงผู้บริโภคที่มีต่อพฤติกรรมเฉพาะอย่างหรือขับไล่ผู้บริโภคจากพฤติกรรมเฉพาะอย่าง”

(3) ทศนคติไม่เปลี่ยนแปลง (Attitudes have consistency) ลักษณะของทศนคติ คือ ความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกแม้ว่าจะมีแนวโน้มที่ แต่ทศนคติไม่จำเป็นถาวรสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เป็นสิ่งสำคัญที่จะแสดงถึงความหมายของคำว่า ไม่เปลี่ยนแปลง (Consistency) โดยทั่วไปเราคาดหวังว่าพฤติกรรมผู้บริโภคที่จะตอบสนองต่อทศนคติ ตัวอย่าง ผู้บริโภคมองรถยนต์เยอรมันว่าเป็นรถที่มีความหรูหรา ภาพลักษณ์สูง มองรถยนต์ญี่ปุ่นว่ามีคุณภาพดี ดังนั้นถ้าผู้บริโภคต้องการรถที่หรูหรา ภาพลักษณ์สูงจะเลือกรถยนต์เยอรมัน ถ้าผู้บริโภคต้องการรถมีคุณภาพดี ราคาต่ำก็จะซื้อรถยนต์ญี่ปุ่น

(4) ทศนคติเกิดขึ้นในแต่ละสถานการณ์ (Attitude occur within a situation) ทศนคติเกิดขึ้นภายในเหตุการณ์และถูกกระทบโดยสถานการณ์สถาน (Situation) หมายถึง เหตุการณ์ หรือโอกาสซึ่งมีลักษณะเฉพาะช่วงเวลา มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติและพฤติกรรม สถานการณ์เฉพาะอย่างอาจเป็นสาเหตุให้ผู้บริโภคมีพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับทศนคติก็ได้ แต่ละบุคคลจะมีทศนคติต่อพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่แตกต่างกันขึ้นกับสถานการณ์เฉพาะอย่างด้วย สิ่งสำคัญที่จะทำความเข้าใจถึงวิธีการที่ทศนคติของผู้บริโภคแตกต่างกันในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งมีประโยชน์ที่จะรู้ถึงความพึงพอใจของผู้บริโภค

1. โมเดลโครงสร้างทศนคติ

โมเดลโครงสร้างทศนคติ (Structural model of attitudes) การทำความเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่าง ทศนคติและพฤติกรรม นักจิตวิทยาได้สร้างโมเดลเพื่อศึกษาโครงสร้างของ ทศนคติ การกำหนดส่วนประกอบของทศนคติเพื่อจะอธิบายพฤติกรรมที่คาดคะเน ต่อมาจะสำรวจโมเดลทศนคติที่สำคัญหลายประการ แต่ละโมเดลมีทศนคติที่แตกต่างกันเกี่ยวกับส่วนประกอบของทศนคติและวิธีการซึ่งส่วนต่างๆ เหล่านี้ มีการจัดหรือมีความสัมพันธ์ระหว่างกันดังภาพที่ 2.1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงโมเดลองค์ประกอบทัศนคติ

ที่มา: เสรี วงษ์มณฑา , 2542

โมเดลองค์ประกอบทัศนคติ 3 ประการ (Tricomponenttudeattimodel) หมายถึง โมเดลทัศนคติ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

(1) ส่วนของความเข้าใจ (Cognitive component) หมายถึง ส่วนหนึ่งของโมเดลองค์ประกอบทัศนคติ 3 ประการ ซึ่งแสดงถึงความรู้ (Knowledge) การรับรู้ (Perception) และความเชื่อถือ (Beliefs) ซึ่งผู้บริโภคมีความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ชีฟแมน; และคานุก (Schiffman;& Kanuk. 1994: 658) ส่วนของความเข้าใจเป็นส่วนแรก ซึ่งก็คือความรู้และการรับรู้ได้รับการประสมกับประสบการณ์โดยตรงต่อทัศนคติและข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหลายแหล่งข้อมูลความรู้และผลกระทบต่อ การรับรู้จะกำหนดความเชื่อถือ (Beliefs) ซึ่งหมายถึง สภาพด้านจิตใจซึ่งสะท้อนความรู้เฉพาะอย่างของบุคคลและมีการประเมินเกี่ยวกับความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งก็คือการที่ผู้บริโภคมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่ง คุณสมบัติของสิ่งหนึ่ง หรือพฤติกรรมเฉพาะอย่างจะนำไปสู่ ผลลัพธ์เฉพาะอย่าง

(2) ส่วนของความรู้สึก (Affective component) หมายถึง โมเดลองค์ประกอบส่วนขอทัศนคติ 3 ประการซึ่งสะท้อนถึงอารมณ์ (Emotion) หรือความรู้สึก (Feeling) ของผู้บริโภคที่มีต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ชีฟแมน; และคานุก (Schiffman; & Kanuk. 1994: 657) ส่วนของอารมณ์ และความรู้สึกมีการค้นพบโดยผู้วิจัยผู้บริโภค ซึ่งมีการประเมินผลเบื้องต้น ซึ่งมีการค้นพบโดยการวิจัยผู้บริโภค ซึ่งประเมินทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการให้คะแนนความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ดีหรือเลว เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย การวิจัยได้ระบุว่าสภาพอารมณ์จะสามารถเพิ่มประสบการณ์ด้านบวกหรือลบ ซึ่งประสบการณ์จะมีผลกระทบด้านจิตใจและวิธีซึ่งบุคคลปฏิบัติการใช้การวัดการประเมินผลถึงทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยเกณฑ์ ดี-เลว ยินดี-ไม่ยินดี

(3) ส่วนของพฤติกรรม (Cognitive component หรือ Behavior หรือ Doing) หมายถึง ส่วนหนึ่งของโมเดลองค์ประกอบทัศนคติ 3 ประการซึ่งสะท้อนถึงความเป็นหรือแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม พฤติกรรมของผู้บริโภค ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งต่อทัศนคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออาจหมายถึงความตั้งใจที่จะซื้อ (Intention to buy) ชิฟแมน; และคานุก (Schiffman; & Kanuk. 1994: 658) จากความหมายนี้ ส่วนของพฤติกรรมจะรวมถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น รวมทั้งพฤติกรรมและความตั้งใจซื้อของผู้บริโภคด้วยคะแนนความตั้งใจของผู้ซื้อสามารถนำไปใช้เพื่อประเมินความเป็นหรือแนวโน้มของการซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคหรือพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.คุณลักษณะของทัศนคติ

จากทฤษฎีต่างๆ สามารถสรุปคุณลักษณะของทัศนคติได้ดังต่อไปนี้

(1) ทัศนคติเป็นสิ่งที่มียู่ภายใน คือเป็นเรื่องของระเบียบ ความนึกคิดที่เกิดขึ้นภายในของแต่ละคน

(2) ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ประสบการณ์มีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ การสะสมประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการปะทะสังสรรค์กับสิ่งต่างๆ ในสังคมเป็นต้นว่า บุคคล สิ่งของ สถานการณ์แวดล้อมและความผันแปรในบุคคลของสังคม ฯลฯ ล้วนมีผลโดยตรงต่อทัศนคติทั้งสิ้น

(3) ทัศนคติมีคุณลักษณะของการประเมิน (Evaluative Nature) ทัศนคติเกิดจากการประเมินความคิดหรือ ความเชื่อที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ บุคคลอื่น หรือเหตุการณ์ ฯลฯ (Attitude Object) ซึ่งจะเป็นสื่อกลางทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง ทัศนคติมีธรรมชาติของการประเมินเป็นความคิดหรือความเชื่อที่มีความรู้สึกแฝงอยู่ด้วย การที่บุคคลหนึ่งจะมีทัศนคติอย่างใดต่อสิ่งใดขึ้นอยู่กับผลของการประเมินความรู้ ความคิด หรือความเชื่อที่มีเกี่ยวกับสิ่งนั้น ผลการประเมินอาจแตกต่างกันตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล การประเมินนี้ ฟิชบายน์; และไอเซน (Fishbein; & Ajzen. 1975) เน้นว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ทัศนคติแตกต่างกันอย่างแท้จริงจาก แรงผลักดันภายในอื่นๆ

(4) ทัศนคติที่มีคุณภาพและความเข้ม (Quality and Intensity) กล่าวคือ คุณภาพและความเข้มข้นของทัศนคติจะเป็นสิ่งที่บอกถึงความแตกต่างของทัศนคติที่แต่ละคนมีต่อสิ่งต่างๆ ภาพของทัศนคติเป็นสิ่งที่ได้จากการประเมินเมื่อบุคคลประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็อาจมีทัศนคติทางบวก (ความรู้สึกชอบ) หรือ ทัศนคติทางลบ (ความรู้สึกไม่ชอบ) ต่อสิ่งนั้น

(5) ทัศนคติมีความคงทนไม่เปลี่ยนแปลง (Permanence) ทัศนคติคงทนและเปลี่ยนได้ไม่ถ้อยนัก เซอร์รีฟ (Chorlaf. 1956) นิวคอมบ์; (Newcomb; และคณะ & et al. 1965) กล่าวถึง “ทัศนคติที่ฝังแน่นลึกซึ้ง เนื่องจากสิ่งที่ประเมินมีความชัดเจนจนถูกต้องแน่น หรือในกรณีที่มีการสะสมประสบการณ์

เกี่ยวกับสิ่งนั้น โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้มากมายพอ ในกรณีเช่นนี้การเพิ่มความรู้ใหม่ หรือประสบการณ์ใหม่ หรือแม้การบังคับให้แสดงพฤติกรรมนั้นๆอยู่เสมอ”

(6) ทศนคติที่ต้องมีสิ่งที่มีหมายถึงแน่นอนคือ (Attitude Object) นั่นคือ ทศนคติต่ออะไร ต่อบุคคล ต่อสิ่งของ หรือต่อสถานการณ์ จะไม่มีทศนคติลอยๆ ที่ไม่ได้หมายถึงสิ่งใด และบุคคลต้องมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้น ทศนคติจะแตกต่างกันตามระดับความแน่นอนชัดเจนและขอบเขตโครงสร้างซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนชนิด และคุณลักษณะของส่วนประกอบของสิ่งนั้น

(7) ทศนคติมีลักษณะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอื่นหรือสถานการณ์ และความสัมพันธ์นี้เป็นความรู้สึกจูงใจ (Motivation effect) ฟิชบายน์ และ ไอเซน (Fishbein; & Ajzen.1975) กล่าวว่า “ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นจะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงจะ ฉะนั้นเมื่อประเมินความเชื่อสัมพันธ์ในรูปแบบดังกล่าวจะเกิดขึ้นในโครงสร้างของทศนคติ และแต่ละทศนคติมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เนื่องจากทศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะประกอบด้วยหลายทศนคติที่ระดับความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันเองสูงก็จะรวมตัวเป็นมิติความสัมพันธ์ยิ่งสูงมากเท่าใด การรวมตัวของแต่ละทศนคติก็ยิ่งจะแน่นแฟ้นจะเป็นตัวบ่งชี้ความคงทนไม่เปลี่ยนแปลง ของทศนคติและความแม่นยำในการทำนายพฤติกรรม”

(8) ทศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ไม่ใช่ที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด ประสบการณ์มีอิทธิพลอย่างมากต่อทศนคติ

(9) ทศนคติคุณลักษณะของการประเมิน (Evaluative nature) ทศนคติเกิดจากการประเมินความคิดหรือความเชื่อที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวกับสิ่งของ

(10) ทศนคติมีคุณภาพและความเข้ม (Quality and intensity) คุณภาพและความเข้มของทศนคติจะเป็นสิ่งบอกถึง ความแตกต่างของทศนคติจะเป็นสิ่งที่บอกถึง ความแตกต่างของทศนคติ ที่แต่ละคนมีต่อสิ่งต่างๆ

(11) ทศนคติมีความคงทนไม่เปลี่ยนแปลง (Permanence) ทศนคติดังทนและเปลี่ยนได้ไม่ถาวรนัก (Stable and enduring) เนื่องจากสิ่งที่ประเมินมีความชัดเจนถูกต้องและแน่นอน หรือในกรณีที่มีการสะสมประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้น โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้มานานพอ

(12) ทศนคติมีลักษณะความสัมพันธ์ ทศนคติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งของบุคคลอื่นหรือสถานการณ์ และความสัมพันธ์นี้เป็นความรู้สึกจูงใจ (Motivation affect)

3.หน้าที่และกลไกของทัศนคติ (The function of Consumer Attitudes)

ทัศนคติมีหน้าที่และกลไกหลายอย่างต่อการแสดงออกของทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรม การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค หน้าที่หรือกลไกของทัศนคติ ได้แก่

(1) หน้าที่ในการปรับตัว (Adjustment function) เป็นหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับหลายวิธีการที่ผู้บริโภคจะเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร ซึ่งหน้าที่การปรับตัวนี้บุคคลพยายามให้ความพึงพอใจสูงสุด หรือรางวัลตอบแทนมากที่สุดจากสิ่งแวดล้อม

(2) หน้าที่และการป้องกันตน (Ego-defensive function) คือการที่คนเราจะใช้เครื่องมือในการลดความกังวล หรือในการป้องกันตนเองจึ่งที่เขาไม่ยอมรับหรือจากแรงกดดันสิ่งรอบๆตัวเขา

(3) หน้าที่ในการแสดงออกซึ่งค่านิยม (Value-expressive function) การแสดงซึ่งค่านิยมที่มีของบุคคลคือ การแสดงออกซึ่งทัศนคติซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประเภทบุคคลที่เรามอง

(4) หน้าที่ในการแสดงออกซึ่งความรู้ (Knowledge function) ประกอบด้วยวิถีทางที่บุคคลจะให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ ที่กระจายอยู่รอบตัวเรา

4.คุณสมบัติของทัศนคติ (Properties of Consumer Attitudes)

คุณสมบัติของทัศนคติเป็นพื้นฐานที่แสดงออกถึงกลไกการทำงานของทัศนคติ หรือหน้าที่ของทัศนคติ ได้แก่

(1) ความพร้อมที่จะกระทำ (Readiness to act) ทัศนคติจะเป็นตัวเริ่มของการแสดงออกของผู้บริโภคและยังเป็นเครื่องมือในการแสดงออกอย่างง่ายของพฤติกรรมผู้บริโภค

(2) ทัศนคติของผู้บริโภคอย่างมีทิศทาง (Consumer attitude have polarity) ทัศนคติสามารถเกิดในแง่บวกหรือลบก็ได้ ทัศนคติในแง่บวก คือความโน้มเอียงของบุคคลต่อการกระทำ หรือตอบสนองในทางที่ดีต่อสินค้าหรือร้านค้า ทัศนคติในแง่ลบ คือความโน้มเอียงของบุคคลในการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ต่อการกระทำ หรือสนองต่อสินค้าหรือร้านค้า

(3) ของผู้บริโภคมี่ความเข้มข้นที่แตกต่างกัน (Consumer attitude vary in intensity) ทัศนคติของผู้บริโภคมีความเกี่ยวข้องกับระดับขั้นความรู้สึก ไม่ว่าทัศนคติจะมีทิศทางไปทางไหนก็ตาม บางครั้งแนวโน้มของความรู้สึกของการเกิดทัศนคติอาจมีสภาพเป็นกลางคือเฉยๆ นั่นคือความรู้สึกที่ไม่รุนแรงหรือเข้มข้น

(4) ทัศนคติมีรูปแบบในการแสดงออก (Attitude display structure) ทัศนคติของผู้บริโภคจะแสดงออกในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเสมอ รูปแบบของทัศนคติจะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้บริโภค

(5) ความสมบูรณ์ของทัศนคติไม่เหมือนกัน (Completeness of attitudes varies) ทัศนคติของผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะแสดงออกถึงคุณสมบัติที่จะแสดงออกถึงคุณสมบัติที่อาจเรียกว่า ความสมบูรณ์ได้ ทัศนคติบางครั้งอาจเกิดขึ้นจากการมีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ก็ได้ ซึ่งจากข้อเท็จจริงกล่าวผู้บริโภคถือว่าทัศนคติที่เกิดขึ้นนั้นถูกต้องแล้ว และนำไปสู่การกระทำ (ศุภร เสรีรัตน์. 2537)

5.ลักษณะของทัศนคติ

ลักษณะสำคัญของทัศนคติ สามารถแบ่งออกได้เป็น 9 ประการดังนี้ (ยุพิน ลอยหา. 2538: 9)

(1) ทัศนคติ เป็นภาวะก่อนที่พฤติกรรมโต้ตอบจะเกิดขึ้นต่อเหตุการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือจะเรียกว่า “เป็นสภาวะที่พร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง”

(2) ทัศนคติ จะมีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา คือมีความมั่นคงถาวรพอสมควร เปลี่ยนแปลงได้ยาก แต่มิได้หมายความว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง

(3) ทัศนคติ เป็นตัวแปรที่นำไปสู่ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมความรู้สึกนึกคิด ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยวาจาหรือการแสดงความรู้สึก ตลอดจนการที่จะเผชิญหรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

(4) ทัศนคติ มีคุณสมบัติของแรงจูงใจในอันที่จะทำให้บุคคลประเมินและเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งหมายความว่าไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมที่จริงด้วย

(5) เป็นภาวะทางจิตและประสาทซึ่งอาจแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรม เช่น โกรธ เกลียด รัก เป็นต้น

(6) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนอง คือ เมื่อทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดก็พร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นตามลักษณะของทัศนคติที่เกิดขึ้น เช่น ชอบวิชาภาษาอังกฤษ ก็มีความต้องการที่จะเรียนหรือสนใจวิชาภาษาอังกฤษอยู่เสมอ

(7) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นระเบียบ เกิดขึ้นเป็นกลุ่มและจัดระเบียบไว้แล้วในตัวเอง คือ เมื่อเกิดทัศนคติต่อสิ่งใดแล้วก็จะเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน จะติดตามด้วยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ เช่น โกรธก็อาจจะหน้าบึ้ง เป็นต้น

(8) เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ หมายความว่า ประสบการณ์มีส่วนช่วยในการสร้างทัศนคติที่ดีหรือไม่

(9) เป็นพลังสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก

6.องค์ประกอบของทัศนคติ

จากความหมายและลักษณะของทัศนคติดังกล่าว นักจิตวิทยาได้เสนอองค์ประกอบของทัศนคติต่างๆ ไว้ 3 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 ทัศนคติมี 3 องค์ประกอบ (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. 2533: 13; อ้างอิงจาก Kretch, Prutchfield; & Pallachey. 1992) มีรายละเอียด ดังนี้

(1) องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Cognitive Component) หมายถึง องค์ประกอบ ความเชื่อ ความรู้ ความคิดและความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายของทัศนคติ

(2) องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกชอบ-ไม่ชอบ หรือท่าทางที่ดี-ไม่ดีเป้าหมายของทัศนคติทำให้เกิดทัศนคติในที่บุคคลมีต่อ ทิศทางใดทิศทางหนึ่ง

(3) องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง ความพร้อมหรือแนวโน้มที่บุคคลจะปฏิบัติต่อเป้าหมายของทัศนคติ

แนวทางที่ 2 ทัศนคติมี 2 องค์ประกอบ (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. 2533: 13; อ้างอิงจาก Rosenberg; & Katz. 1960) มีรายละเอียด ดังนี้

(1) องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Cognitive component) หมายถึง กลุ่มของ ความเชื่อที่บุคคลมีต่อเป้าหมายของทัศนคติจะเป็นตัวส่งเสริมหรือขัดขวางการบรรลุถึงค่านิยมต่างๆ ของบุคคล

(2) องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีเมื่อถูกกระตุ้นโดยเป้าหมายของทัศนคติ

แนวทางที่ 3 ทัศนคติมีองค์ประกอบเดียว คือ อารมณ์ ความรู้สึกในช่องทางชอบหรือไม่ชอบที่บุคคลมีต่อเป้าหมายของทัศนคติ (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์ 2533: 13 ; อ้างอิงจาก Thurstone. 1995; Insko. 1970; Fishbein; & Ajzen. 1975)

7.แหล่งกำเนิดของทัศนคติ

ทัศนคติมีแหล่งกำเนิดที่สำคัญอยู่ 4 ประการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ประภาพัฒน์ สุวรรณ. 2520: 64)

(1) ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific experiences) เป็นการเรียนรู้ทัศนคติจากประสบการณ์เฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับทัศนคตินั้นในทางที่ดีและไม่ดี เช่น เมื่อมีลูกค้าของธนาคารใช้บริการกับธนาคารแล้วได้รับการต้อนรับที่อบอุ่นจากพนักงาน สถานที่จอดรถสะดวกทำเลที่ตั้งของสาขาใกล้บ้านหรือที่ทำงาน ฯลฯ ลูกค้าก็จะเกิดทัศนคติที่ดีต่อธนาคารและความรู้สึกอยากใช้บริการของธนาคารต่อไป เป็นต้น

(2) การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from others) ทักษะคิดหลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นจากการได้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการที่เด็กได้รับโดยครอบครัว โรงเรียน เพื่อน ฯลฯ

(3) สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Model) ทักษะคิดบางอย่างถูกสร้างขึ้นมาจากการเลียนแบบคนอื่นเกิดทักษะคิดโดยวิธีนี้เกิดขึ้นแรกจากเหตุการณ์บางอย่าง บุคคลจะมองเห็นว่าบุคคลอื่นมีการปฏิบัติอย่างไร ขั้นตอนต่อไปบุคคลนั้นจะแปลความหมายของการปฏิบัตินั้นในรูปของความเชื่อ ทักษะคิด ซึ่งมาจากการปฏิบัติของเขา ถ้าบุคคลนั้นให้ความเคารพนับถือยกย่องบุคคลที่แสดงปฏิกริยานั้นอยู่แล้ว ก็จะยอมรับความรู้ ความเชื่อจากบุคคลนั้น

(4) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional factor) ทักษะคิดของบุคคลหลายอย่างเกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากสถาบัน เช่น โรงเรียน สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงาน ต่างๆ สื่อมวลชน ฯลฯ ทักษะคิดเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคลและแตกต่างกันตามปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างของบุคคลนั้น โดยที่บุคคลจะแสดงทักษะคิดออกเป็น 3 ประเภทด้วยกันดังนี้

(4.1) ทักษะคิดเชิงบวก เป็นทักษะคิดที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึก หรืออารมณ์จากสภาพจิตใจ ได้ตอบในด้านดีต่อบุคคลอื่นๆ เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กรอื่น

(4.2) ทักษะคิดเชิงลบ คือ ทักษะคิดที่สร้างความรู้สึกในทางที่สร้างในทางที่ไม่ดี หรือในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือ หรือไว้วางใจอาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัยรวมทั้งความเกลียดชังต่อบุคคล อื่นหรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงานสถาบันและการดำเนินกิจการขององค์กรอื่นๆ

(4.3) ทักษะคิดที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์กรสถาบันและการดำเนินกิจการขององค์กรอื่นๆโดยสิ้นเชิง ทักษะคิดทั้ง 3 ประการ บุคคลอาจจะ มีเพียงประเภทเดียว หรือหลายประเภทรวมกันก็ได้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ ความรู้สึก ค่านิยม อื่นๆ ที่มีต่อบุคคลหรือเรื่องราวนั้น

8.อิทธิพลต่อการเกิดทักษะคิด

ปัจจัยต่างๆต่อไปนี้จะมีอิทธิพลต่อการเกิดทักษะคิดของบุคคล ได้แก่ (ยุพิน ลอยหา.2538: 13; อ้างอิงจาก เพ็ญแข ศรีสุทธิกุล. 2535)

(1) บิดามารดา และการอบรมเลี้ยงดู การประพฤติปฏิบัติตน ลักษณะของความเชื่อความคิดต่างๆ ของพ่อแม่เป็นสิ่งที่มอิทธิพลสำคัญเป็นอันดับแรกต่อการสร้างทักษะคิดให้แก่ลูก

(2) ครูและการอบรมสั่งสอน ครูไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลในด้านการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กเท่านั้น ยังมีอิทธิพลในการเสริมสร้างทักษะคิดหรือความคิดต่างๆให้กับเด็กอีกด้วย

(3) การศึกษา ระดับการศึกษามีผลต่อทัศนคติ เนื่องจากปัจจุบันวิทยาการก้าวหน้าไปมากและการศึกษาหาความรู้ของประชาชนก็กว้างขวางมากขึ้น

(4) วัฒนธรรมในสังคม สังคมที่ต่างกันย่อมมีศาสนาละชนบทรณนิยมความเชื่อและประเพณีที่ต่างกัน ความแตกต่างเหล่านี้ ย่อมมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติที่แตกต่างกันด้วย

(5) ความก้าวหน้าทางวิชาการและเครื่องมือสื่อสารใหม่ๆ ความรู้ทางวิชาการที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทุกแขนงวิชาและความก้าวหน้าของเครื่องสื่อสาร เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ทำให้ทัศนคติของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป

9.ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรม

การกระทำใดๆ ของเราส่วนใหญ่มักเกิดจากทัศนคติของผู้คน ทัศนคติเป็นเสมือนทางลัดของพฤติกรรม คือ เป็นเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล ถ้าเราต้องการพยากรณ์และควบคุมพฤติกรรมของเราต้องศึกษาเรื่อง “ทัศนคติ” อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง อย่างไรก็ตามการศึกษาในอดีตพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมนั้น เฟสติงเจอร์ (Festinger) ได้อธิบายว่า เหตุผลหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทันทีทันใด เป็นต้น เพราะปัจจัยทางสภาพแวดล้อมซึ่งมีผลให้เกิดทัศนคติเดิมอาจจะยังอยู่ภายหลังจากทัศนคติได้เปลี่ยนไปแล้ว ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้ ทำให้ทัศนคติมีแนวโน้มที่จะกลับมาเป็นแบบเดิมหลังจากที่ได้รับข่าวสารแล้ว (มนัส พูอินหลง. 2534: 42)

10.การก่อตัวของทัศนคติ (The Formation of Attitudes)

เครช ครัทช์ฟิลด์ และบัลลาดี (Krech & Crutchfield, 1948) ได้ให้ความเห็นว่า อาจเกิดขึ้นจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

(1) การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivation) สิ่งใดที่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายของตนได้ บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น หากสิ่งใดตอบสนองความต้องการของตนไม่ได้ บุคคลก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น

(2) ข่าวสารข้อมูล (Information) ทัศนคติจะมีพื้นฐานมาจากสารข้อมูลที่บุคคลได้รับทำให้บุคคลนั้น เก็บข้อมูลข่าวสารนั้นไปคิดและสร้างเป็นทัศนคติขึ้นมาได้ ฉะนั้นบางคนจึงอาจเกิดทัศนคติไม่ดีต่อผู้อื่นโดยการฟังคำติฉินที่ใครๆ มาบอกไว้ก่อนก็ได้

(3) การเข้าไปเป็นสมาชิกหรือสังกัดกลุ่มใดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง (Group Affiliation) เพราะบุคคลที่อยู่ในสังคมย่อมจะปรับทัศนคติและปฏิบัติตนคล้ายตามบรรทัดฐาน (Norm) ของกลุ่ม บุคลิกภาพ (Personality) ทัศนคติมีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นด้วย

11.การเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ

ทัศนคติของบุคคลสามารถถูกทำให้เปลี่ยนได้หลายวิธี อาจจะโดยที่บุคคลได้รับข่าวสารต่างๆ ซึ่งมาจากบุคคลอื่นๆ หรือส่วนมวลชนต่างๆ ข่าวสารที่ได้รับจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของทัศนคติด้านการเรียนรู้ ที่เชื่อกันว่าองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นเปลี่ยนองค์ประกอบด้านอื่นจะมีแนวโน้มจะทำให้องค์ประกอบด้านทัศนคติและพฤติกรรมที่แสดงออก เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งประกอบด้วยขั้นต่างๆ ด้วยกัน 5 ขั้นตอน คือ

- (1) การใส่ใจ (Attention)
- (2) การเข้าใจ (Comprehension)
- (3) การยอมรับ (Yielding)
- (4) การเก็บเอาไว้ (Retention)
- (5) การกระทำ (Action)

12.กระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

สุชา จันทร์หอม (2541: 245-246) กล่าวว่า ทัศนคติบางอย่างพอที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้ ถ้าเห็นเป็นไปในทางที่จะทำให้บุคลิภาพเสื่อมเสีย นักจิตวิทยาได้แนะนำวิธี เปลี่ยนแปลงทัศนคติ 3 ประการดังนี้

- (1) การชักชวน (Persuasion)
- (2) การเปลี่ยนแปลง (Group Change)
- (3) การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda)

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ จะได้ผลอย่างไรขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการคือ

(1) การเลือกรับรู้ (Selective perception) คนเราจะรับรู้ในสิ่งที่เห็นว่าเหมาะสมกับตนเอง หากสิ่งใดที่ไม่เหมาะสมกับคน คนจะตัดออกไป

(2) การหลีกเลี่ยง (Avoidance) นั่นคือ คนเราจะรับเอาแต่สิ่งที่ให้ความสุข หรือให้ในสิ่งที่คนต้องการเท่านั้น ส่วนหนึ่งที่จะบังเกิดความทุกข์แก่ตน บุคคลจะไม่ยอมรับ คนชนิดนี้ ก็เปลี่ยนทัศนคติได้ยากเช่นเดียวกัน

(3) การสนับสนุนของกลุ่ม (Group support) บุคคลที่ประสบความสำเร็จขณะอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ก็ไม่อยากจะเปลี่ยนแปลงกลุ่มใหม่ เพราะมีความสุข และประสบความสำเร็จแล้ว พวกนั้นก็เลยเปลี่ยนแปลงทัศนคติยากเช่นเดียวกัน

13.บทบาทของทัศนคติ

สำหรับบทบาทของทัศนคติ แคทซ์ (Krech , 1948) ได้กล่าวถึงบทบาทของทัศนคติไว้ 4 ประการ คือ

- (1) การปรับเพื่อใช้งาน (Adjustment – Utility) อย่างกรณีที่เราชอบสิ่งที่ตอบสนอง ต่อความต้องการของเรา
- (2) การปกป้องความรู้สึกต่างๆ (Ego – Defense) ตัวอย่างเช่น เมื่อเราสร้างทัศนคติ ขึ้นเพื่อปกปิดความไม่มั่นคงทางความรู้สึกของเราเมื่อสิ่งข่มขวัญเกิดขึ้น
- (3) การแสดงออกถึงค่านิยม (Value Expression) อย่างเช่น การสร้างทัศนคติขึ้นเพื่อแสดงออกถึงความเชื่อถือ หรือค่านิยมต่างๆ
- (4) หน้าที่เกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) อย่างเช่น เมื่อใช้ทัศนคติเป็นเครื่องมือช่วย ในความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น เรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

14.ประเภทของทัศนคติ

ชวนะ ภวานนท์ (อ้างอิงจาก ชวนะ ภวานนท์ ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่าบุคคล แสดง ทัศนคติออกได้ 3 ประเภท คือ

- (1) ทัศนคติเชิงบวก เป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึกอารมณ์จากสภาพจิตใจในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งทั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กรและอื่นๆ ทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) ทำให้การปฏิบัติออกมาในทางบวก (Act Positively)
- (2) ทัศนคติเชิงลบ เป็นทัศนคติที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสียไม่ได้รับความเชื่อหรือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงาน องค์กร สถาบันและการดำเนินการขององค์กรและอื่นๆ ทัศนคติเชิงลบ (Negative Attitude) ทำให้การปฏิบัติออกมาในเชิงลบ (Act Negative)
- (3) ทัศนคติที่บุคคลไม่แสวงความคิดเห็นเป็นเรื่องเป็นราว ปัญหาใดปัญหาหนึ่งหรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และอื่นๆ โดยสิ้นเชิง จากแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติในด้านต่างๆ มาใช้ในการอธิบายเปรียบเทียบกรอบทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับถุงผ้า

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความหมายของคำว่า “แรงจูงใจ” มีผู้ให้ความหมายเอาไว้ดังนี้ คือ

Loudon and Bitta (Loudon and Bitta. 1988 : 368) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า “แรงจูงใจ” หมายถึง สภาวะที่อยู่ภายในตัวของผู้บริโภค ที่เป็นพลังทำให้ร่างกายมีการเคลื่อนไหวไปทิศทางที่มีเป้าหมายที่ได้เลือกไว้แล้วซึ่งมักจะเป็นเป้าหมายที่มีอยู่ในภาวะสิ่งแวดล้อม

เสรี วงษ์มณฑา (2542 : 54) ให้ความหมาย “แรงจูงใจ” หมายถึง พลังกระตุ้น (Drive) ภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลเกิดการปฏิบัติ

จากความหมายต่าง ๆ ข้างต้น “แรงจูงใจ” หมายถึง การที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากปัจจัยภายนอกและภายใน เพื่อให้เกิดการกระทำหรือพฤติกรรมบางอย่างที่ต้องการ

1.สาเหตุของการเกิดแรงจูงใจ

สาเหตุของการเกิดแรงจูงใจมีหลายกรณี (พิบูล ที่ปะปาล 2545:156– 159) กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดแรงจูงใจไว้ดังนี้

(1) แรงจูงใจที่เกิดจากตัวผลิตภัณฑ์ (Product Buying Motives) ได้แก่ แรงจูงใจที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคที่จะต้องซื้อสินค้าและบริการอย่างใดอย่างหนึ่งมาเพื่อสนองความต้องการของตนให้ได้รับความพอใจ เนื่องจากสินค้าและบริการที่นำมาสนองความต้องการนั้นมากมายแต่เงินที่จะนำมาซื้อสินค้านั้น มีจำกัด ผู้บริโภคจึงจำเป็นต้องตัดสินใจซื้อสินค้าอย่างใดอย่างหนึ่งตามกำลังอำนาจซื้อของเขา

(2) แรงจูงใจที่เกิดจากเหตุผล (Rational Buying Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการใคร่ครวญพิจารณาของผู้ซื้ออย่างมีเหตุผลก่อนว่าทำไมจึงซื้อสินค้าชนิดนั้น แรงกระตุ้นประเภทนี้ ในที่นี้จะยกตัวอย่างเป็นรถยนต์ ได้แก่

(3) ความประหยัด (Economy) หมายถึง ความประหยัดในการซื้อและใช้ เช่น ในปัจจุบันนิยมใช้รถยนต์ขนาดเล็กมากกว่ารถยนต์ขนาดใหญ่ เพราะรถยนต์ขนาดเล็กถูกกว่าและประหยัดค่าน้ำมันได้มากกว่า เป็นต้น

(3.1) ประสิทธิภาพและสมรรถภาพในการใช้ (Efficiency and Capacity) เช่น คนนิยมยางเรเดียล ก็เพราะมีประสิทธิภาพในการเกาะถนนได้ดีกว่ายางรถยนต์ธรรมดา หรือบางคนซื้อนาฬิกาโอเมกาก็เพราะเชื่อว่ามีความเที่ยงตรงในการรักษาเวลาดี เป็นต้น

(3.2) ความเชื่อถือได้ (Dependability) เป็นแรงจูงใจในการซื้อที่มีความสำคัญมากอย่างหนึ่ง ปกติผู้ผลิตหรือผู้ขายมักจะมีสัญญาประกันสินค้าให้ เช่น รับประกันภายใน 1 ปี หรือจะซ่อมให้ฟรีเมื่อชำรุด เป็นต้น

(3.3) ความทนทานถาวร (Durability) เช่น บางคนนิยมใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจาก สหรัฐา หรือจากประเทศทางตะวันตกมากกว่า ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตมาจากประเทศญี่ปุ่น เพราะคิดว่าผลิตภัณฑ์จาก ประเทศญี่ปุ่นมักไม่ค่อยคงทนถาวร เป็นต้น

(3.4) ความสะดวกในการใช้ (Convenience) เช่น การนิยมใช้รถยนต์อัตโนมัติ เพราะ จะได้ไม่ยุ่งยากในการเข้าเกียร์ เป็นต้น

(4) แรงจูงใจที่เกิดจากอารมณ์ (Emotional Buying Motive) แบ่งออกได้ดังนี้

(4.1) การเอาอย่างแข่งดีกัน (Emulation) เช่น เมื่อเห็นเพื่อนฝูงญาติมิตร หรือเพื่อน บ้านใกล้เคียงมีอะไรเด่น ตนเองก็พยายามไปชวนขวยหาซื้อบ้าง เพื่อไม่ให้หน้าเขา เป็นต้น

(4.2) ต้องการจุดเด่นเป็นเอกเทศ (Individuality) เช่น ต้องการแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าที่ ทันสมัยหรือนำแฟชั่นเพื่อแสดงจุดเด่นไม่ซ้ำแบบใคร เป็นต้น

(4.3) ต้องการอนุโลมคล้ายตามผู้อื่น (Conformity) เป็นลักษณะตรงข้ามกับพวก ต้องการจุดเด่นเป็นเอกเทศ พวกนี้จะรอคอยจนกว่าคนอื่นเขาซื้อกัน หรือซื้อตามบุคคลที่มีชื่นชอบ เป็นต้น

(4.4) ต้องการความสะดวกสบาย (Comfort) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากผู้ซื้อต้องการความ สะดวกสบายในการทำงานที่เป็นอยู่ การผ่อนแรง หรือการผ่อน เป็นต้น

(4.5) ต้องการความสำราญเพลิดเพลินใจ (Entertainment and Pleasure) เป็น แรงจูงใจที่เกิดจากผู้ซื้อต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การซื้อวิทยุมาฟัง เป็นต้น

(4.6) ความทะเยอทะยานมักใหญ่ใฝ่สูง (Ambition) เป็นความหยิ่งถือดีหรือความ ปราบปรามเกี่ยวกับศักดิ์ศรีเกียรติคุณ เช่น ชอบซื้อรถยนต์ใหญ่ เพื่อให้สังคมยอมรับว่าเป็นคนมีเกียรติ เป็นต้น

(5) แรงจูงใจที่เกิดจากการอุปถัมภ์ร้านค้า (Patronage Buying Motives) เกิดจาก สาเหตุ ดังต่อไปนี้

(5.1) ให้บริการดีเป็นที่พอใจ (Satisfactory Services)

(5.2) ราคาย่อมเยาเหมาะสมเหตุผล (Reasonable Prices)

(5.3) ทำเลที่ตั้งของร้านสะดวกในการที่จะไปซื้อ (Good Access to Location)

(5.4) มีสินค้าให้เลือกได้หลายอย่าง (Abundant of Assortments)

(5.5) ชื่อเสียงของร้าน (Goodwill or Image) ดีเป็นที่เชื่อถือได้

(5.6) ความเคยชินเกี่ยวกับนิสัยการซื้อ (Buying Habits) เช่น การเคยซื้อสินค้าจากร้านใดร้านหนึ่งมาเป็นเวลานานแล้ว เป็นต้น

2.ธรรมชาติของแรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจของผู้บริโภค ธรรมชาติของแรงจูงใจ (Nature of Motive) ของมนุษย์ (เสรี วงษ์มณฑา 2542: 54) ประกอบด้วย

(1) แรงจูงใจที่มีพื้นฐานมาจากความต้องการ (Based on needs) คือ มีแรงจูงใจ เกิดขึ้นจากความต้องการ ซึ่งความต้องการแบบนี้มีก็ได้ หรือไม่มีก็ได้ ซึ่งไม่จัดเป็นแรงจูงใจ เมื่อไหร่ที่ความต้องการมีความรุนแรงขึ้น จนเกิดความตึงเครียดกลายเป็นแรงจูงใจขึ้นมา

(2) แรงจูงใจเป็นความหงุดหงิด หรือความตึงเครียด (Frustration)

(3) การมุ่งหมายความสำคัญไปที่เป้าหมาย (Goal –Directed) คือ การพยายามที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งจะต้องมีทิศทางที่แน่ชัดและทิศทางที่ว้าวนั้น จะต้องมุ่งตรงเข้าสู่เป้าหมายชีวิตเป็นการรวมพลัง

(4) การรวบรวมความพยายาม (Muster Up all the Efforts) เมื่อพยายามจะรวมพลัง รวมความพยายามต่างๆ ทั้งหลายเพื่อจะบรรลุเป้าที่เราต้องการจะแก้ไขให้ได้การจูงใจเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลเกิดพฤติกรรมการแสดงออก

ดังนั้น การศึกษาทฤษฎีการจูงใจจึงทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อสิ่งที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีมาทำเป็นกรอบแนวความคิด และออกแบบสอบถาม

3.ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Human Needs)

ประกอบด้วย 5 ชั้นความต้องการ ได้แก่

ชั้นที่ 1 ความต้องการของร่างกาย หรือความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการระดับแรกขั้นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ชีวิตอยู่รอดและดำรงอยู่ได้ เป็นระดับความต้องการทางเสรี ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม การขับถ่าย และความต้องการทางเพศ ฯลฯ

ความต้องการขั้นปฐมภูมิเป็นสิ่งสำคัญมากในแง่การตลาด เพราะมนุษย์มีความต้องการนี้ เกิดขึ้นมาก่อน นักการตลาดจึงจะสามารถนำเสนอสินค้าชนิดอื่นต่อไป เช่น ถ้ามนุษย์ไม่มีความกระหาย ถ้าหากผลิตน้ำอัดลมหรือน้ำแร่ออกมาขายก็ไม่สามารถขายได้ เป็นต้น

ชั้นที่ 2 ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs Protection Order Stability) ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคงของชีวิต คือ ความต้องการการปกป้องคุ้มครอง ต้องการความมั่นคงของชีวิต ต้องการระเบียบวินัยในชีวิต ต้องการพ้นจากอันตรายหรือต้องการสุขภาพที่แข็งแรง ต้องการมีอนามย์ที่ดี เช่น น้ำประปา ตอบสนองขั้นตอนที่ 1 ได้แต่ตอบสนองขั้นที่ 2 ไม่ได้ จึงเกิดน้ำดื่มสิงห์ น้ำดื่มโพลาริส เป็นต้น ในสองขั้นตอนนี้ก็สามารถอธิบายถึงเรื่อง

ความต้องการระดับบน (Holistic) ได้ ตัวอย่างขณะที่หิวอาหาร ต้องการเลือกร้านค้าที่สะดวกด้วย (แสดงว่ามีความต้องการสองอย่างเกิดขึ้นพร้อมกัน) และถ้าต้องการความสะดวกสูงกว่าการรับประทานอาหารธรรมดา เมื่อยังไม่พบร้านขายอาหารที่สะอาด ก็ยังไม่เข้าไปรับประทานอาหาร ถ้าวันนี้มีเวลา ไม่หิวมากและมีเงินมาก ความปลอดภัย(Safety) สำคัญกว่าจะ แต่ถ้าวันนี้ไม่มีเวลาและมีเงินน้อย เรื่องความปลอดภัย (Safety) จะมาภายหลังความต้องการอาหาร หรือถ้าปวดท้องต้องการเข้าห้องน้ำ ถ้าไม่ปวดจริงความปลอดภัย (Safety) คือต้องหาห้องน้ำที่สะอาดๆก็จะมาก่อน ถ้าห้องน้ำสะอาดก็ไม่ต้องเข้าไปใช้ แต่ถ้าปวดจริงๆ ความปลอดภัย (Safety) ก็จะมาภายหลัง ห้องน้ำจะสะอาด หรือไม่สะอาดก็จำเป็นต้องเข้าไปใช้ก่อน

ขั้นที่ 3 ความต้องการด้านสังคม ความรู้สึกที่ดี ความเป็นมิตร การยอมรับ (Social Needs : Affection, Friendship, Belonging) หรือบางตำรา เรียกว่า ความต้องการความรัก (Love Needs) คือความรู้สึกที่ดีต่อกัน (Affection) ,การยอมรับ (Acceptance) ซึ่งบางครั้งความต้องการการยอมรับ ในสังคมทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ เช่น การใช้สินค้าที่มียี่ห้อดัง การรับประทานอาหารในที่หรูหรา การซื้อของขวัญให้ผู้อื่นในราคาแพง เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการด้านอีโก้ : ความภาคภูมิใจ ชื่อเสียง สถานภาพและความเคารพตนเอง(Ego Needs : Prestige , Status , Self-respect) คือความต้องการความภูมิใจในความเป็นตัวของตัวเอง ข้อนี้มักเกิดขึ้นกับคนที่มีความฐานะดี เพราะในขั้นนี้ ไม่ได้ทำอะไรเพื่อคนอื่น แต่ทำเพื่อสถานภาพของตนเอง เพื่อให้รางวัลชีวิตกับตนเอง คนเหล่านี้มักพูดว่า “สำหรับคนอย่างฉันน้อยกว่านี้ได้อย่างไร” หรือ “น้อยกว่านี้ ก็คงไม่ใช่ฉันหรอกนะ” คนที่มีความต้องการขั้นนี้ต้องเป็นคนมีฐานะดี แต่อย่างไรก็ตาม ณ จุดหนึ่งคนที่คิดว่าจะให้รางวัลอะไรกับชีวิตบ้างเสมอๆ บางคนใส่ชุดชั้นในราคา แพงๆทั้งๆที่ไม่มีคนเห็นและใส่ด้วยความภาคภูมิใจคนเดียวความต้องการด้านอีโก้ (Ego Needs) ในขั้นนี้ จะมีคนมากถึงน้อย

ขั้นที่ 5 ความสนใจ (Self-Actualization : Self-Fulfillments) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะตอบสนองศักยภาพส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วยทุกสิ่งทุกอย่างที่บุคคลมีความสามารถจะต้องการ เป็นตามคำอธิบายของมาสโลว์ ที่ว่า สิ่งที่คุณสามารถเป็นได้เขาจะต้องเป็นให้ได้ (What a man can be he must be) เช่น ความต้องการเป็นดารา นักกีฬาที่มีความสามารถในกีฬาประเภทต่างๆ เป็นความต้องการในความสามารถของบุคคลเพื่อสร้างสรรค์ (Capacity for Creativity)

การที่ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ได้เขียนเป็นขั้นๆนั้น เพราะมาสโลว์ได้วางหลักการ ของเขาเอาไว้ว่า ความต้องการของมนุษย์มีความเป็นพื้นฐานไม่เท่ากัน บางอย่างมีความเป็นพื้นฐานมากกว่า บางอย่างนั้นวิวัฒนาการมากกว่าความเป็นการที่มีความเป็นพื้นฐานมากกว่านั้น เป็นความต้องการที่ต้องได้รับการตอบสนองก่อนมีความสำคัญมากกว่าความต้องการด้านอื่นๆ ในกรณีที่มีทรัพยากรจำกัด แต่ใน

เวลาที่ไม่มีข้อจำกัดความต้องการในระดับสูงก็จะได้รับการตอบสนอง และมีความสำคัญมากกว่าขึ้นไปเรื่อยๆ แต่อย่างไรก็ตาม มาสโลว์ได้อธิบายขั้นตอนทั้ง 5 ประการนี้ว่าความต้องการทั้ง 5 ประการนี้มีลักษณะเป็นพลวัตร (Holistic Dynamic) หมายความว่า ความต้องการเหล่านี้ไม่ได้เรียงลำดับ 1,2,3,4,5 เสมอไป แต่จะลำดับความสำคัญของแต่ละตัวแล้วแต่สถานการณ์ ถึงแม้ว่าความต้องการดังกล่าวนั้นจะต้องได้รับการตอบสนองก่อนความต้องการอื่นจะเกิดขึ้น ความต้องการตั้งแต่ 2-5 อย่างสามารถเกิดขึ้นได้พร้อมกันโดยที่แต่ละอย่างไม่ได้รับการตอบสนองเลย และในการที่ความต้องการใดจะมีบทบาทมากกว่ากันนั้น ก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แวดล้อม เช่น คนนั้นอาจหิวพร้อมๆ กัน ต้องการความปลอดภัยและต้องการเอาใจคนรัก เกิดขึ้น 3 อย่างพร้อมกัน ซึ่งถ้าจะกล่าวตามหลักพื้นฐานแล้ว หิวน่าจะมาก่อนอันดับแรก แต่ในขณะนั้นเราต้องการเอาใจคนรักแต่เราทนหิวเพื่อที่จะขับรถหาร้านอาหารที่ถูกใจคนรักของเราได้ ซึ่งความต้องการได้รับความรักอาจจะสำคัญกว่า หรือ อย่างเช่นถ้าหิว แต่ถ้ามาที่นี้ต้องรับประทานอาหารร้านนี้เท่านั้น ซึ่งต้องทนหิวไปก่อนเพราะความต้องการความสนใจสำคัญกว่าความต้องการทางสรีระ

ตามที่กล่าวมาแล้วในขั้นต่างๆ ทั้ง 5 ขั้นนี้ไม่จำเป็นต้องไปตามขั้นตอนจากระดับล่างไป ระดับบนเสมอ อาจมีหลายขั้นตอนเกิดขึ้นพร้อมๆ กันก็ได้ คือความปลอดภัย ความสะอาด และการซื้อรถเบนซ์ หรือรถจกั๊วมาขับ ก็เท่ากับสนองความต้องการ 5 ขั้นนั้น ขั้นตอนใดสำคัญจะพิจารณาว่าเราอยู่ที่ขั้นตอนใด ถ้าเรามีฐานะดีจะมีความต้องการในขั้นที่ 4-5 ถ้าเราอยู่ในสภาพที่ยากจนขั้นที่ 1 จะมาก่อนขั้นอื่นๆ ถ้าเราป่วยอยู่ขั้นที่ 2 ก็จะต้องมาก่อนขั้นอื่นๆ เช่น เป็นโรคเกาต์ดื่มน้ำเต้าหู้ไม่ได้ แม้จะหิวน้ำเดินผ่านร้านขายน้ำเต้าหู้ ถึงแม้จะหิวน้ำก็ต้องเมินหน้าหนี เพราะไม่สามารถรับประทานได้ นอกจากนี้แล้ว มาสโลว์ จำแนกความต้องการออกเป็นคือ 2 ด้าน

(1) ความต้องการเรื่องสุนทรีย์ (Aesthetics Needs) โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์ต้องการเรื่องความสุนทรีย์ (Aesthetics Needs) อะไรที่สวยกว่าย่อมได้เปรียบถึงแม้ว่าจะไม่เป็นแก่นสาร เช่น หนังสือเล่มหนึ่งแก่นสารอยู่ที่เนื้อหา แต่หน้าปกไม่สวยก็อาจจะกลายเป็นหนังสือที่ไม่น่าสนใจ ดังนั้นมนุษย์เราโดยธรรมชาติย่อมลำเอียงไปกับสิ่งที่สวยงาม ออกแบบ (Design) การทางการตลาดจึงสำคัญ เช่น การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ที่สร้างสรรค์สวยงามไม่สามารถหาซื้อได้จากร้านทั่วไป ต้องสั่งผลิต ย่อมมีคุณค่าดีกว่าเฟอร์นิเจอร์ที่ทำครั้งละหลายๆ ชิ้น ไม่มีความโดดเด่น

(2) ความต้องการอยากรู้อยากเห็น (Needs to Know หรือ Curiosity Needs) ส่วนใหญ่มนุษย์ทนไม่ได้กับความไม่รู้ จึงทำให้สินค้าหลายอย่างขายได้เพราะความอยากรู้อยากเห็นของคนนั่นเอง เช่น นิตยสารหนังสือพิมพ์ ข่าววิทยุ ข่าวโทรทัศน์ บางคนอาจสั่งอาหารมารับประทานเพราะซื้อแปลกประหลาด จึงอยากรู่ว่าสิ่งนั้นเป็นอะไร นิตยสารบางเล่มขายได้เพราะใส่ไว้ในถุงพลาสติกทำให้คนอยากรู่ว่าหนังสือเล่มนั้นคืออะไร

Maslow อธิบายถึงความต้องการมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง (Hierarchy & Needs) และเป็นทฤษฎีที่ยอมรับแพร่หลาย (Abraham H. Maslow. 1954 : 69-80) ดังภาพที่ 2.2 ดังนี้

(1) มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องการนั้น ขึ้นอยู่กับว่าเขามีสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือยัง ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอื่นๆ ก็จะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุด และเริ่มตั้งแต่เกิดจนตาย

(2) ความต้องการที่ได้รับการสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการเท่านั้นที่เป็นแรงจูงใจของพฤติกรรม

(3) ความต้องการของมนุษย์มีลำดับชั้นความสำคัญเมื่อความต้องการในระดับ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทัน

ภาพที่ 2.2 ลำดับความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์

ที่มา: Maslow. 1954 : 69-80

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรางคณา ศรีนิล (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องมาตรการทางนโยบายเพื่อลดการใช้ถุงพลาสติก ประสบการณ์ของต่างประเทศกับการประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ผลการวิจัยว่าประเทศต่างๆให้ความสำคัญกับปริมาณการใช้ถุงพลาสติกและปัญหาขยะถุงพลาสติกเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะถุงพลาสติกหูหิ้วที่ผลิตจากโพลีเอทิลีนความหนาแน่นสูง มาตรการทางนโยบายได้ถูกนำมาใช้เพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งมีมาตรการทางกฎหมายและมาตรการสมัครใจ บางประเทศดำเนินมาตรการด้วยรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง บางประเทศดำเนินมาตรการทั้งสองแบบควบคู่กันไป ผลการดำเนินงานพบว่า มาตรการทางกฎหมายประสบความสำเร็จในการลดปริมาณการใช้ลงได้มากกว่า แต่ความสำเร็จมีแนวโน้มลดลงเมื่อเวลาผ่านไป อย่างไรก็ตาม การดำเนินการสมัครใจก็พบว่า สามารถประสบความสำเร็จเช่นกัน หากดำเนินการในระดับเมืองหรือชุมชนโดยเฉพาะเมืองหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากขยะถุงพลาสติก เช่น เมืองท่องเที่ยว โดยมีปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญคือ ความมุ่งมั่นและเสียสละของผู้ดำเนินการ

อาทิตยา มูลมงคล และคณะ (2551) ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนของบุคคลทั่วไป ผลการวิจัยพบว่าประชาชนทั่วไปที่เคยใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก คิดเป็นร้อยละ 86.70 บุคคลส่วนใหญ่รู้จักถุงผ้าผ่านสื่อโทรทัศน์คิดเป็นร้อยละ 80.00 คิดว่าในแต่ละวันมีการใช้ถุงผ้าน้อยกว่าถุงพลาสติกคิดเป็นร้อยละ 79.20 การที่จะช่วยลดโลกร้อนทำให้คนส่วนใหญ่หันมาใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติกคิดเป็นร้อยละ 42.50 บุคคลส่วนใหญ่คิดว่า มลพิษทางอากาศทำให้เกิดภาวะโลกร้อนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.70 บุคคลส่วนใหญ่เคยใช้ถุงกระดาษ ที่สามารถใช้แทนถุงพลาสติกได้คิดเป็นร้อยละ 45.80 ถุงพลาสติกที่ได้จากการจับจ่ายซื้อของ สามารถนำไปใช้แทนถุงขยะได้ คิดเป็นร้อยละ 65.80 บุคคลส่วนใหญ่คิดว่าถุงผ้าที่ใช้กันในปัจจุบันทำมาจากผ้าดิบคิดเป็นร้อยละ 68.30 บุคคลส่วนใหญ่คิดว่าห้างสรรพสินค้าควรใช้ถุงผ้ามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.30 การบอกต่อกันเป็นการส่งเสริมให้ทุกคนหันมาใช้ถุงผ้ากันคิดเป็นร้อยละ 56.70

นิโลบล ตรีเสนห์จิต (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจและทัศนคติด้านผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อถุงผ้าในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ทัศนคติต่อถุงผ้าในด้านผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับกิจกรรมของผู้บริโภคที่มีต่อถุงผ้าโดยรวมเป็นแบบนานๆครั้ง และมีรูปแบบการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับความสนใจของผู้บริโภคที่มีต่อถุงผ้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) แรงจูงใจของผู้บริโภคที่มีต่อถุงผ้าของผู้บริโภค โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อถุงผ้าของผู้บริโภคส่วนใหญ่ซื้อถุงผ้าเนื่องจากเป็นสินค้าที่ช่วยลดภาวะโลก

ร้อน มีช่วงเวลาที่ไม่นานนในการซื้อ มักใช้ใส่ของใช้ส่วนตัว บุคคลที่มีอิทธิพลคือตัวเอง แหล่งการรับรู้ข่าวสารคือโทรทัศน์ มีถุงผ้าโดยเฉลี่ยประมาณ 5 ใบ ความถี่ในการใช้ในแต่ละเดือนเท่ากับ 12 ครั้ง ความถี่ในการซื้อในรอบปีเท่ากับ 2 ครั้ง และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อต่อปีเท่ากับ 242 บาท 5) แนวโน้มการซื้อถุงผ้าผู้บริโภคจะซื้อถุงผ้า แนะนำให้ผู้อื่นใช้ถุงผ้าเพื่อช่วยในการลดภาวะโลกร้อนและจะใช้ถุงผ้าอย่างต่อเนื่องในอนาคต

นิตยา โตทัย และคณะ (2551) ได้ทำการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก เพื่อลดภาวะโลกร้อนของลูกค้ายาที่เดินเที่ยวในสวนจตุจักร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกระหว่างลูกค้ายาที่มีอาชีพแตกต่างกันที่เดินเที่ยวสวนจตุจักร 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกของลูกค้ายาที่เดินในสวนจตุจักร ผลการวิจัยพบว่า กว่าร้อยละ 58.3 ที่ใช้ให้ความสำคัญกับการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก

จารุณี บุญนิพัทธ์ (2539 : 82-84) ทำการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนัก ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมเรื่องสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม เขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานโรงงานมีความตระหนักเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม ในการที่โรงงานในชุมชนควรมีระบบกำจัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำ คลอง และการดูแล รักษาความสะอาดควรได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ๆ มากที่สุด ทุกคนไม่ควรทิ้งขยะลงตามแหล่งน้ำ ซึ่งมีความตระหนักในระดับมากและพนักงานโรงงานมีความตระหนักในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนทุกชนิด คือ วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ กับสื่อบุคคลทุกชนิดอื่นๆ คือ บุคคลในครอบครัว และเพื่อนบ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม

ไพบุลย์ อาชารุ่งโรจน์ และสุพาตา สิริกุดตา (2561) ทำการวิจัยเรื่องแรงจูงใจ เครื่องมือสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ และแนวโน้มพฤติกรรมการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน ซื้อสินค้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร จากงานวิจัยพบว่าแรงจูงใจเครื่องมือสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการโดยรวมและรายด้านทุกด้าน รวมถึงแนวโน้มพฤติกรรมการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนของผู้บริโภคยังอยู่เพียงระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ณ ปัจจุบันผู้บริโภคมีการรับรู้ในเรื่องของการใช้ถุงผ้าเพื่อลดการร้ายาสภาวะแวดล้อมอยู่ในระดับหนึ่งแต่ยังไม่ถึงขั้นที่น่าพึงพอใจ อาจเกิดจากการประชาสัมพันธ์ที่เข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย และความตระหนักถึงความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้ถุงพลาสติกยังไม่เพียงพอให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เนื่องจากหากละเว้นในด้านการทำลายสภาพแวดล้อมแล้วนั้น การใช้ถุงผ้าไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางตรงที่เด่นชัดต่อตัวผู้บริโภค ดังจะเห็นได้ทั่วไปว่าร้านค้าห้างร้านในประเทศไทยล้วนแล้วแต่ให้บริการถุงพลาสติกโดยไม่คิดมูลค่าในขณะที่ถุงผ้ากลับมีราคาแพงและยังลำบากในการ

พกพาอีกด้วย และผู้บริโภคที่มีเพศและอาชีพแตกต่างกันมีแนวโน้มพฤติกรรมการใช้ถุงผ้าซื้อสินค้าในภาพรวม แตกต่างกันโดยพบว่า 1) เพศชายมีแนวโน้มพฤติกรรมการใช้ถุงผ้าซื้อสินค้าน้อยกว่าผู้บริโภคเพศหญิง เนื่องจากผู้บริโภคเพศชายเป็นเพศที่ไม่ค่อยมีการจับจ่ายใช้สอยในการซื้อสินค้าเหมือนกับเพศหญิง เพราะเชื่อว่าการจับจ่ายในการซื้อสินค้าต่างๆเป็นหน้าที่ของแม่บ้านแม่เรือน ทำให้ไม่ใส่ใจหรือไม่ทราบว่ามีการใช้ถุงผ้าในการซื้อสินค้าจึงมีแนวโน้มพฤติกรรมการใช้ถุงผ้าซื้อสินค้าน้อยกว่าเพศหญิง 2) ผู้บริโภคที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทและข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีแนวโน้มการใช้ถุงในการซื้อสินค้านามากกว่าผู้มีอาชีพอื่นๆ เนื่องจากกลุ่มนี้เป็นกลุ่มมนุษย์เงินเดือน โดยทั่วไปมีโอกาสได้รับทราบข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับการเกิดภาวะโลกร้อนจากการใช้ถุงพลาสติกจากการประชาสัมพันธ์ของบริษัทในออฟฟิศสำนักงานมากกว่ากลุ่มอื่นๆ จึงมีความตระหนักในการใช้ถุงผ้ามากกว่ากลุ่มที่มีอาชีพอื่นๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติ และแรงจูงใจเลือกใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน แทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับการตัดสินใจเลือกใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินงานวิจัยตามหัวข้อดังนี้

- (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- (2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- (4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 95,852 คน (รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน ประจำปี พ.ศ.2560)

2. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังต่อไปนี้

(2.1) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามแนวทางของสูตรของคอกแรน (Cochran) ได้สมการที่ (3.1)

$$\text{สูตรคำนวณ} \quad n = \frac{P(1-P)Z^2}{E^2} \quad (3.1)$$

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่าง

P แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำลังสุ่ม .50

Z แทน ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ Z มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับความเชื่อมั่น

ร้อยละ 95 (ระดับ .05)

E แทน ค่าความผิดพลาดสูงสุดที่เกิดขึ้น = .05

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } n &= \frac{(0.05)(1-0.5)(1.96)^2}{(0.5)^2} \\ &= 384\end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในการเป็นตัวแทนประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ 384 ตัวอย่าง เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความคงที่และมีผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 ตัวอย่าง

(2.2) วิธีการสุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ควรสุ่มจากประชากรได้เท่ากับ 400 ตัวอย่าง โดยนำมาทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็นและสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้ นำไปเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีการซื้อถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลตามสถานที่ที่มีกลุ่มตัวอย่าง เช่น มหาวิทยาลัย ศูนย์ราชการ ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น หรือทำการสอบถามลูกค้าที่เข้ามาซื้อสินค้าภายในร้านเกี่ยวกับประสบการณ์การซื้อสินค้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม(Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมความเหมาะสม จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ระดับทัศนคติในการเลือกใช้อุปกรณ์ลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก เป็นลักษณะคำถามมาตรวัดประมาณค่า (RatingScale) 5 คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 3 ระดับแรงจูงใจในการเลือกใช้อุปกรณ์ลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก เป็นลักษณะคำถามมาตรวัดประมาณค่า (RatingScale) 5 คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะ/เพิ่มเติมเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด(opened question) สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ระดับทัศนคติในการเลือกใช้อุปกรณ์โลกร้อนแทนถุงพลาสติก การให้คะแนน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าคะแนนของลิเคิร์ต (อาทิตยา มุลมงคล,2551) กำหนดได้ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ 5
มาก	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ 3
น้อย	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ 1

การแปลความหมายตามแบบของ Best (อาทิตยา มุลมงคล,2551) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.21 - 5.00	หมายถึง	มีระดับทัศนคติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.41 - 4.20	หมายถึง	มีระดับทัศนคติมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.61 - 3.40	หมายถึง	มีระดับทัศนคติด้านกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.81 - 2.60	หมายถึง	มีระดับทัศนคติน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.80	หมายถึง	มีระดับทัศนคติน้อยที่สุด

(2) ระดับแรงจูงใจในการเลือกใช้อุปกรณ์โลกร้อนแทนถุงพลาสติก การให้คะแนน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าคะแนนของลิเคิร์ต (นิโลบล ตรีเสนห์จิต,2553) กำหนดได้ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ 5
มาก	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ 3
น้อย	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	มีค่าระดับคะแนนเท่ากับ 1

การแปลความหมายตามแบบของ Best (นิโลบล ตรีเสนห์จิต,2553) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.21 - 5.00	หมายถึง	มีระดับแรงจูงใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.41 - 4.20	หมายถึง	มีระดับแรงจูงใจมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.61 - 3.40	หมายถึง	มีระดับแรงจูงใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.81 - 2.60	หมายถึง	มีระดับแรงจูงใจน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.80	หมายถึง	มีระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

2. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

(2.1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงขอเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างไว้ และไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้ครอบคลุมแต่ละด้านและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำไปประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สมการที่ (3.2) (ธีรดา ภิัญโญ และอดิศัย โทวิชา, 2552)

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad \text{—————(3.2)}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R	หมายถึง	ค่าความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยที่
+1	หมายถึง	ข้อคำถามที่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน
0	หมายถึง	ข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่าจะนำไปวัดได้
-1	หมายถึง	ข้อคำถามที่ไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน
N	หมายถึง	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้

(2.2) ความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach'Alpha Method) และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณ ถ้าผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.7 แสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นสูง ซึ่งผลการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.91 ซึ่งสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการวิจัยครั้งนี้จะประกอบด้วย การเก็บข้อมูลทฤษฎีและการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทฤษฎี

ในการศึกษาวิจัยได้ทำการค้นคว้าวิจัยและแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งการสืบค้นข้อมูลจากหนังสือ วารสารต่าง ๆ รวมถึงสืบค้นทางเว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ความหมายและรูปแบบพฤติกรรม แล้วนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์รวบรวมประเด็นเนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการแจกและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(2.1) ผู้วิจัยเข้าขอหนังสือรับรองจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีถึงผู้นำชุมชน และสำนักงาน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

(2.2) เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่สำนักงานเขต หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยโดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดไว้แล้วจำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถาม 400 ชุด

(2.3) เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้ครบจำนวน 400 ชุด มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแปลงเป็นรหัสตัวเลข และ บันทึกลงในโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์แยกตามสัดส่วนของข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สถิติพรรณนา เป็นสถิติที่ใช้เชิงอธิบายคุณลักษณะของประชากร ซึ่งประกอบด้วยร้อยละ (Percentage) และการแจกแจงความถี่ (Frequency)

2. ระดับทัศนคติต่อการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ เพื่อหาจำนวนและร้อยละของคำตอบในแต่ละคำถาม จากนั้นหาคะแนนรวมพฤติกรรมของแต่ละคนและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาคะแนนรวมด้วยวิธีคำนวณค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ

3. ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ เพื่อหาจำนวนและร้อยละของคำตอบในแต่ละคำถาม จากนั้นหาคะแนนรวมพฤติกรรมของแต่ละคนและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาคะแนนรวมด้วยวิธีคำนวณค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ

4. เปรียบเทียบระดับทัศนคติและระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก

ใช้สถิติอนุมานประกอบด้วย t-test และ F-test ที่ระดับ 0.5 โดยมีสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

H_0 : ประชาชนใน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีระดับทัศนคติและระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ประชาชนใน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีระดับทัศนคติและระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก แตกต่างกัน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

การเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	200	50
หญิง	200	50
รวม	400	100.0
2.อายุ		
ต่ำกว่า21ปี	106	26.5
21-40ปี	138	34.5
41-60ปี	125	31.3
61ปีขึ้นไป	31	7.7
รวม	400	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	40	10.0
มัธยมศึกษา / ปวช.	103	25.8
ปวส. / อนุปริญญา	81	20.2
ปริญญาตรี	157	39.2
สูงกว่าปริญญาตรี	19	4.8
รวม	400	100.0
4.อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	149	37.3
ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	30	7.5
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	71	17.8
พนักงานบริษัทเอกชน	74	18.5
แม่บ้าน	25	6.3
อาชีพอิสระ	51	12.8
อื่นๆ	0	0
รวม	400	100.0
5.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า10,000 บาท	151	37.8
10,001 - 30,000 บาท	189	47.3
30,000 – 50,000บาท	56	14.0
50,001 บาทขึ้นไป	4	1.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนเท่ากันที่เป็นเพศชายและเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 50 ประชาชนมีอายุอยู่ในระหว่างช่วง 21-40 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 34.5 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.3 มีอาชีพมากที่สุด ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.3 และมีรายได้ต่อเดือนมากที่สุด 10,001-30,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 47.3

ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก

การศึกษาระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้/ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก ด้านพฤติกรรม ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.2-4.5 สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1.ด้านความรู้ / ความเข้าใจ	4.23	0.577	มากที่สุด	1
2.ด้านความรู้สึก	4.12	0.595	มาก	2
3.ด้านพฤติกรรม	4.02	0.591	มาก	3
ภาพรวม	4.12	0.478	มาก	

จากตารางที่ 4.2 โดยภาพรวมพบว่า ทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 4.12 ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ / ความเข้าใจคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านพฤติกรรมคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.3 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านความรู้/ความเข้าใจของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ระดับทัศนคติด้านความรู้ / ความเข้าใจ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ท่านเห็นด้วยกับนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกโดยการ ใช้ถุงผ้า	4.32	0.696	มากที่สุด	1
2. นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกโดยการ ใช้ถุงผ้า เป็นนโยบายที่ส่งเสริมการลดปัญหาภาวะโลกร้อน	4.25	0.700	มากที่สุด	2
3. นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกโดยการ ใช้ถุงผ้า ควร ได้รับการส่งเสริมในระยะยาว	4.21	0.790	มากที่สุด	3
4. นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกโดยการ ใช้ถุงผ้า จะส่งผลถึงการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย	4.15	0.808	มาก	4
รวม	4.23	0.576	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านความรู้/ความเข้าใจของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.23 ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก ได้แก่ ท่านเห็นด้วยกับนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกโดยการ
ใช้ถุงผ้า คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.32 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกโดยการ
ใช้ถุงผ้า จะส่งผลถึงการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.15อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.4 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านความรู้สึกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร

ระดับทัศนคติด้านความรู้สึก	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. การใช้ถุงผ้าเป็นความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล	4.20	0.767	มาก	1
2. การใช้ถุงผ้าสะดวกต่อการนำกลับมาใช้ซ้ำ	4.17	0.796	มาก	2
3. การใช้ถุงผ้าทำให้เกิดความรู้สึกได้ช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน	4.13	0.826	มาก	3
4. การไม่ใช้ถุงผ้าทำให้รู้สึกแตกต่างจากผู้อื่น	3.97	0.975	มาก	4
รวม	4.12	0.594	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านความรู้สึกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.12 ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก ได้แก่ การใช้ถุงผ้าเป็นความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.20 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การไม่ใช้ถุงผ้าทำให้รู้สึกแตกต่างจากผู้อื่น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.97 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.5 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านพฤติกรรมของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร

ระดับทัศนคติด้านพฤติกรรม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ท่านจะพกถุงผ้าทุกครั้งที่จะไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้า หรือร้านสะดวกซื้อ	3.98	0.858	มาก	4
2. การใช้ถุงผ้าทำให้การซื้อสินค้าสะดวกกว่าการใช้ถุงพลาสติก	4.02	0.865	มาก	3
3. ท่านจะปฏิบัติตามนโยบายการลดใช้ถุงพลาสติก โดยการ ใช้ถุงผ้าในการบรรจุสินค้า	4.05	0.762	มาก	1
4. หากมีบุคคลรอบข้างใช้ถุงผ้า ท่านจะเลือก ใช้ถุงผ้าตาม	4.04	0.910	มาก	2
รวม	4.02	0.591	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ทศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านพฤติกรรมของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.02 ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ท่านจะปฏิบัติตามนโยบายการลดใช้ถุงพลาสติกโดยการใช้ถุงผ้าในการบรรจุสินค้า คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.05 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ท่านจะพกถุงผ้าทุกครั้งที่จะไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้าหรือร้านสะดวกซื้อ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.98 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก

การศึกษาระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของ ประชาชนใน กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ด้าน ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านเหตุผล ด้านอารมณ์ ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.6-4.9 สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.10	0.549	มาก	3
2. ด้านเหตุผล	4.11	0.585	มาก	1
3. ด้านอารมณ์	4.11	0.587	มาก	2
รวม	4.10	0.476	มาก	

จากตารางที่ 4.6 โดยภาพรวมพบว่า แรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ย 4.11 ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านเหตุผลและด้านอารมณ์ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4.7 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านผลิตภัณฑ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณฑ์	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ถุงผ้าผลิตด้วยผ้าที่ย่อยสลายง่ายไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เช่น ผ้าดิบ ผ้าฝ้าย เป็นต้น	4.08	0.765	มาก	4
2. ถุงผ้าย้อมด้วยสีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น สีนํ้าที่ไม่มีสารเคมีตกค้าง หรือผสมโลหะหนัก สีพิกเมนต์ (แป้งจมน)	4.13	0.822	มาก	1
3. ถุงผ้าใช้งานได้หลากหลายตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้	4.10	0.799	มาก	3
4. ถุงผ้ามีสีและลวดลายสวยงาม ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้	4.11	0.774	มาก	2
รวม	4.10	0.549	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า แรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านพฤติกรรมของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.10 ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ถุงผ้าย้อมด้วยสีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น สีนํ้าที่ไม่มีสารเคมีตกค้าง หรือผสมโลหะหนัก สีพิกเมนต์ (แป้งจมน) คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.13 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ถุงผ้าผลิตด้วยผ้าที่ย่อยสลายง่ายไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เช่น ผ้าดิบ ผ้าฝ้าย เป็นต้น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.08 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.8 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านเหตุผลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ระดับแรงจูงใจด้านเหตุผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ใช้ถุงผ้าเนื่องจากมีความทนทาน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	4.11	0.802	มาก	3
2. ใช้ถุงผ้าเนื่องจากพกพาง่ายและบรรจุสินค้าได้มาก	4.11	0.781	มาก	2
3. ใช้ถุงผ้าเนื่องจากราคาถูก	4.05	0.845	มาก	4
4. ใช้ถุงผ้าเนื่องจากช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน	4.16	0.796	มาก	1
รวม	4.11	0.585	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า แรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านเหตุผลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.11 ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ใช้ถุงผ้าเนื่องจากช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.16 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ใช้ถุงผ้าเนื่องจากราคาถูก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.08 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.9 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านอารมณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ระดับแรงจูงใจด้านอารมณ์	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. การใช้ถุงผ้าที่ทันสมัยหรือนำแฟชั่นเป็นการแสดงถึงจุดเด่นไม่ซ้ำใครของผู้ใช้	4.04	0.779	มาก	4
2. การใช้ถุงผ้าเป็นการกระตุ้นให้คนในสังคมได้ตระหนักถึงปัญหาขยะมูลฝอย	4.12	0.796	มาก	3
3. การรณรงค์ในการใช้ถุงผ้าเป็นการลดใช้ถุงพลาสติก ซึ่งเป็นปัญหาในการเกิดภาวะโลกร้อน	4.13	0.801	มาก	1
4. ท่านอยากใช้ถุงผ้าเมื่อพบเห็นคนส่วนใหญ่ใช้ถุงผ้า	4.13	0.812	มาก	2
รวม	4.10	0.587	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า แรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกด้านอารมณ์ ของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.10 ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การรณรงค์ในการใช้ถุงผ้าเป็นการลดใช้ถุงพลาสติก ซึ่งเป็นปัญหาในการเกิดภาวะโลกร้อน และท่านอยากใช้ถุงผ้าเมื่อพบเห็นคนส่วนใหญ่ใช้ถุงผ้า คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.13 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ . การใช้ถุงผ้าที่ทันสมัย หรือนำแฟชั่นเป็นการแสดงถึงจุดเด่นไม่ซ้ำใครของผู้ใช้คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.04 อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับทัศนคติ

การศึกษาระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้หลักการวิเคราะห์แบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคลดังนี้

1.เพศ

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดัง ตารางที่ 4.10 - 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้ /ความเข้าใจ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของ ประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน

ระดับทัศนคติ	เพศ	Mean	S.D.	t-test	p-value
ด้านความรู้ /ความเข้าใจ	ชาย	4.19	0.579	-1.607	0.801
	หญิง	4.28	0.572		

จากตารางที่ 4.10 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.801 [Sig. เท่ากับ 0.801 > 0.05] แสดงว่ายอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้สึก ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน

ระดับทัศนคติ	เพศ	Mean	S.D.	t-test	p-value
ด้านความรู้สึก	ชาย	4.09	0.625	-0.925	0.435
	หญิง	4.14	0.563		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.435 [Sig. เท่ากับ 0.435 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 ระดับทัศนคติ ด้านพฤติกรรม ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน

ระดับทัศนคติ	เพศ	Mean	S.D.	t-test	p-value
ด้านพฤติกรรม	ชาย	4.01	0.609	-0.171	0.823
	หญิง	4.03	0.575		

จากตารางที่ 4.12 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.823 [Sig. เท่ากับ 0.823 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกที่ไม่แตกต่างกัน

2.อายุ

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.13-4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านความรู้ / ความเข้าใจ	ระหว่างกลุ่ม	1.207	3	0.402	1.211	0.305
	ภายในกลุ่ม	131.562	396	0.332		
	รวม	132.769	399			

จากตารางที่ 4.13 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.305 [Sig. เท่ากับ 0.305 > 0.05] แสดงว่ายอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้สึก ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านความรู้สึก	ระหว่างกลุ่ม	0.662	3	0.221	0.622	0.601
	ภายในกลุ่ม	140.423	396	0.355		
	รวม	141.085	399			

จากตารางที่ 4.14 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.601 [Sig. เท่ากับ 0.601 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.179	3	0.060	0.169	0.917
	ภายในกลุ่ม	139.036	395	0.352		
รวม		139.215	398			

จากตารางที่ 4.15 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.917 [Sig. เท่ากับ 0.917 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกที่ไม่แตกต่างกัน

3.ระดับการศึกษา

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.16 - 4.18 ดังนี้

ตารางที่ 4.16 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของ ประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านความรู้ / ความเข้าใจ	ระหว่างกลุ่ม	0.478	4	0.119	0.357	0.839
	ภายในกลุ่ม	132.292	395	0.335		
รวม		132.769	399			

จากตารางที่ 4.16 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.839 [Sig. เท่ากับ 0.839 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้สึก ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านความรู้สึก	ระหว่างกลุ่ม	1.062	4	0.266	0.749	0.559
	ภายในกลุ่ม	140.023	395	0.354		
รวม		141.085	399			

จากตารางที่ 4.17 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.559 [Sig. เท่ากับ 0.559 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 ระดับทัศนคติ ด้านพฤติกรรม ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.200	4	0.300	0.856	0.490
	ภายในกลุ่ม	138.015	394	0.350		
รวม		139.215	398			

จากตารางที่ 4.18 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.490 [Sig. เท่ากับ 0.490 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกที่ไม่แตกต่างกัน

4.อาชีพ

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.19 - 4.21 ดังนี้

ตารางที่ 4.19 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของ ประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านความรู้ / ความเข้าใจ	ระหว่างกลุ่ม	1.387	5	0.277	0.832	0.527
	ภายในกลุ่ม	131.382	394	0.333		
	รวม	132.769	399			

จากตารางที่ 4.19 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.527 [Sig. เท่ากับ 0.527 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้สึก ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านความรู้สึก	ระหว่างกลุ่ม	1.338	5	0.268	0.755	0.583
	ภายในกลุ่ม	139.747	394	0.355		
	รวม	141.085	399			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.583 [Sig. เท่ากับ 0.583 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 ระดับทัศนคติ ด้านพฤติกรรม ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.909	5	0.182	0.517	0.764
	ภายในกลุ่ม	138.306	393	0.352		
รวม		139.215	398			

จากตารางที่ 4.21 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.764 [Sig. เท่ากับ 0.764 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

5.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.22 - 4.24 ดังนี้

ตารางที่ 4.22 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านความรู้ / ความเข้าใจ	ระหว่างกลุ่ม	1.951	3	0.650	1.969	0.118
	ภายในกลุ่ม	130.818	396	0.330		
รวม		132.769	399			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.118 [Sig. เท่ากับ 0.118 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 ระดับทัศนคติ ด้านความรู้สึก ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านความรู้สึก	ระหว่างกลุ่ม	1.311	3	0.437	1.238	0.296
	ภายในกลุ่ม	139.774	396	0.353		
รวม		141.085	399			

จากตารางที่ 4.23 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.296 [Sig. เท่ากับ 0.296 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.24 ระดับทัศนคติ ด้านพฤติกรรม ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน

ระดับทัศนคติ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.433	3	0.144	0.410	0.746
	ภายในกลุ่ม	138.782	395	0.351		
รวม		139.215	398			

จากตารางที่ 4.24 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.746 [Sig. เท่ากับ 0.746 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับแรงจูงใจ

การศึกษาระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้หลักการวิเคราะห์แบ่งตามปัจจัยส่วนบุคคลดังนี้

1.เพศ

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดัง ตารางที่ 4.25 - 4.27 ดังนี้

ตารางที่ 4.25 ระดับแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณฑ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	เพศ	Mean	S.D.	t-test	p-value
ด้านผลิตภัณฑ์	ชาย	4.10	0.533	-0.250	0.460
	หญิง	4.11	0.566		

จากตารางที่ 4.25 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.460 [Sig. เท่ากับ 0.460 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 ระดับแรงจูงใจ ด้านเหตุผล ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	เพศ	Mean	S.D.	t-test	p-value
ด้านเหตุผล	ชาย	4.07	0.590	-1.068	0.799
	หญิง	4.14	0.580		

จากตารางที่ 4.26 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.799 [Sig. เท่ากับ 0.799 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 ระดับแรงจูงใจ ด้านอารมณ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีเพศต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	เพศ	Mean	S.D.	t-test	p-value
ด้านอารมณ์	ชาย	4.06	0.594	-1.492	0.585
	หญิง	4.15	0.579		

จากตารางที่ 4.27 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.585 [Sig. เท่ากับ 0.585 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

2.อายุ

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.28 - 4.30 ดังนี้

ตารางที่ 4.28 ระดับแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณท์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านผลิตภัณท์	ระหว่างกลุ่ม	1.622	3	0.541	1.804	0.146
	ภายในกลุ่ม	118.687	396	0.300		
	รวม	120.309	399			

จากตารางที่ 4.28 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.146 [Sig. เท่ากับ 0.146 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนใน กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 ระดับแรงจูงใจ ด้านเหตุผล ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	1.812	3	0.604	1.773	0.152
	ภายในกลุ่ม	134.903	396	0.341		
รวม		136.715	399			

จากตารางที่ 4.29 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.152 [Sig. เท่ากับ $0.152 > 0.05$] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.30 ระดับแรงจูงใจ ด้านอารมณ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอายุต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.763	3	0.588	1.712	0.164
	ภายในกลุ่ม	135.952	396	0.343		
รวม		137.715	399			

จากตารางที่ 4.30 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.164 [Sig. เท่ากับ $0.164 > 0.05$] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

3.ระดับการศึกษา

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.31 - 4.33 ดังนี้

ตารางที่ 4.31 ระดับแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณฑ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านผลิตภัณฑ์	ระหว่างกลุ่ม	2.841	4	1.710	2.981	0.049*
	ภายในกลุ่ม	117.468	395	0.297		
	รวม	120.309	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.049 [Sig. เท่ากับ $0.049 < 0.05$] แสดงว่า ปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.32 ระดับแรงจูงใจ ด้านเหตุผล ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	0.148	4	0.037	0.107	0.980
	ภายในกลุ่ม	136.567	395	0.346		
	รวม	136.715	399			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.980 [Sig. เท่ากับ $0.980 > 0.05$] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 ระดับแรงจูงใจ ด้านอารมณ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	0.449	4	0.112	0.323	0.863
	ภายในกลุ่ม	137.266	395	0.348		
รวม		137.715	399			

จากตารางที่ 4.33 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.863 [Sig. เท่ากับ 0.863 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

4.อาชีพ

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.34 - 4.36 ดังนี้

ตารางที่ 4.34 ระดับแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณท์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านผลิตภัณท์	ระหว่างกลุ่ม	5.812	5	1.162	4.000	0.001**
	ภายในกลุ่ม	114.497	394	0.291		
รวม		120.309	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.34 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.001 [Sig. เท่ากับ 0.001 $<$ (0.001)] แสดงว่า ปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนใน กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.35 ระดับแรงจูงใจ ด้านเหตุผล ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	2.456	5	0.491	0.442	0.208
	ภายในกลุ่ม	134.259	394	0.341		
รวม		136.715	399			

จากตารางที่ 4.35 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.208 [Sig. เท่ากับ 0.208 $>$ 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.36 ระดับแรงจูงใจ ด้านอารมณ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เมื่อมีอาชีพต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	2.082	5	0.416	1.210	0.304
	ภายในกลุ่ม	135.633	394	0.344		
รวม		137.715	399			

จากตารางที่ 4.36 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.304 [Sig. เท่ากับ 0.304 $>$ (0.05)] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนใน กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.37 - 4.39 ดังนี้

ตารางที่ 4.37 ระดับแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณฑ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านผลิตภัณฑ์	ระหว่างกลุ่ม	3.059	3	1.686	2.298	0.047*
	ภายในกลุ่ม	117.250	396	0.299		
	รวม	120.309	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.37 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.047 [Sig. เท่ากับ $0.047 < 0.05$] แสดงว่า ปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนใน กรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.38 ระดับแรงจูงใจ ด้านเหตุผล ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	1.649	3	0.550	1.612	0.186
	ภายในกลุ่ม	135.066	396	0.341		
	รวม	136.715	399			

จากตารางที่ 4.38 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.186 [Sig. เท่ากับ $0.186 > 0.05$] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนใน กรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.39 ระดับแรงจูงใจ ด้านอารมณ์ ในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เมื่อมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน

ระดับแรงจูงใจ	แบ่งกลุ่ม	SS	df	Mean	F	Sig.
ด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	0.760	3	0.253	0.732	0.533
	ภายในกลุ่ม	136.955	396	0.346		
	รวม	137.715	399			

จากตารางที่ 4.39 พบว่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.533 [Sig. เท่ากับ 0.533 > 0.05] แสดงว่า ยอมรับ H_0 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนใน กรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก ที่ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาระดับทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดของการดำเนินการศึกษาวิจัยโดยสรุป รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาระดับทัศนคติต่อการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

(2) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

(3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติและระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

2.วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาระดับทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานครครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนใน กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ผู้วิจัยได้ทำการแจกและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถาม 400 ชุด ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ ให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกได้ทราบและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้ครบจำนวน 400 ชุด มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแยกตามส่วนข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา พรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) และการแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานครผู้วิจัยการทดสอบสมมติฐานโดยแบ่งตามปัจจัยส่วน

บุคคล ประกอบด้วย เพศ ทำการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ทำการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3.ผลการวิจัย

จากการดำเนินงานวิจัยตามวัตถุประสงค์และขั้นตอน สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

(1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.5 มีระดับการศึกษามากที่สุด ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 39.3 มีอาชีพมากที่สุด นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 37.3 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด 10,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.3

(2) ผลการศึกษาระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีระดับการศึกษาระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก มีค่าเฉลี่ย 4.12 ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ / ความเข้าใจ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านความรู้สึก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 อยู่ในระดับมาก และด้านพฤติกรรม คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

(3) ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีระดับการศึกษาระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก มีค่าเฉลี่ย 4.1 ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านเหตุผลและด้านอารมณ์ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 อยู่ในระดับมาก และด้านผลิตภัณฑ์ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

(4) ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(4.1) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้/ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.801)

(4.2) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้สึกไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.435)

(4.3) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับทัศนคติด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.823)

(4.4) ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้/ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.305)

- (4.5) ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้สึกไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.601)
- (4.6) ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับทัศนคติด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.917)
- (4.7) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้/ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.839)
- (4.8) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้สึกไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.559)
- (4.9) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับทัศนคติด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.490)
- (4.10) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้/ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.527)
- (4.11) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้สึกไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.583)
- (4.12) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับทัศนคติด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.764)
- (4.13) ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้/ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.118)
- (4.14) ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับทัศนคติด้านความรู้สึกไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.296)
- (4.15) ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับทัศนคติด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.746)
- (5) ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- (5.1) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.460)
- (5.2) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านด้านเหตุผลไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.799)
- (5.3) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.585)
- (5.4) ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.146)
- (5.5) ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านด้านด้านเหตุผลไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.152)

- (5.6) ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.164)
- (5.7) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณท์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. เท่ากับ 0.049)
- (5.8) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านด้านเหตุผลไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.980)
- (5.9) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.863)
- (5.10) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณท์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. เท่ากับ 0.001)
- (5.11) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านด้านเหตุผลไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.208)
- (5.12) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.304)
- (5.13) ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านผลิตภัณท์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. เท่ากับ 0.047)
- (5.14) ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านด้านเหตุผลไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.186)
- (5.15) ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับแรงจูงใจด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน (Sig. เท่ากับ 0.533)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในระดับทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ทำให้มีข้อเสนอแนะและประเด็นปัญหาต่างๆ ซึ่งมีประเด็นที่ควรนำไปพิจารณาดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้

(1) ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ประสบปัญหาในการเก็บแบบสอบถามเนื่องจากประชาชนในเขตคูสิต บางส่วนมีอาชีพค้าขาย และมีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนซึ่งมีเวลาเลิกงานค่อนข้างเย็น จึงไม่สะดวกต่อการให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และบางส่วนก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

(2) ควรมีเนื้อหาในแบบสอบถามที่ครอบคลุมเกี่ยวกับระดับทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มากขึ้น เช่น มีส่วนของคำถามปลายเปิดที่เจาะประเด็นในเรื่องทัศนคติและแรงจูงใจมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรจัดดำเนินโครงการวิจัย การศึกษาระดับทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน ในพื้นที่อื่นๆ เพื่อที่จะได้ทราบระดับทัศนคติและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน ในพื้นที่อื่นๆ มากขึ้น

(2) ควรจัดดำเนินโครงการวิจัย การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและพฤติกรรมการใช้ถุงผ้าของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร เพิ่มเติม เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในด้านต่างๆ อย่างครบถ้วน

(3) ควรเพิ่มกระบวนการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม และการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลหรือความคิดเห็นอื่นๆ นอกประเด็นที่ตั้งไว้

เอกสารอ้างอิง

- นิตยา โตทัย และคณะ (2551). **ความคิดเห็นของการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกเพื่อลดภาวะโลกร้อนของลูกค้าที่เดินเที่ยวในสวนจตุจักร**. วิทยานิพนธ์ บธ.บ. (ธุรกิจระหว่างประเทศ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นิโลบล ตรีเสนห์จิต. (2553). **แรงจูงใจและทัศนคติด้านผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อถุงผ้าในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประคอง กรรณสูตร. (2529). **สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู**. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). **ทัศนคติ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมอนามัย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พิบูล ทีปะปาล. (2537). **การบริหารการตลาด**. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- พีระนันท์ บุรณะโสภณ. (2538). **พฤติกรรมการเปิดรับสารความรู้ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ไพบุลย์ อาชารุ่งโรจน์ และสุพาดา สิริกุดตา (2561).**แรงจูงใจ เครื่องมือสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและแนวโน้มพฤติกรรมการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนซื้อสินค้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร**. วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 21 ฉบับเดือนมกราคม-ธันวาคม 2561, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มูลนิธิสืบนาคนเสถียร. (2561). **แคมเปญดใช้ถุงพลาสติก ช่วยลดขยะมากน้อยแค่ไหน**. สืบค้นเมื่อวันที่ 18กุมภาพันธ์ 2563 จาก www.seub.or.th
- ยุพิน ลอยหา. (2538). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535 ของบุคลากรสาธารณสุข และตำรวจภูธร จังหวัดอุบลราชธานี**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. (2533). **การวัดทัศนคติเบื้องต้น**.ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ลัดดาวัลย์ กิตตินนท์. (2546). **ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ).** กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2543). **นโยบายผลิตภัณฑ์และราคา.** กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.(2546). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมสาร จำกัด.
- สุชา จันทร์หอม. (2541). **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน. (2551). **ลดโลกร้อนด้วยตัวเรา.** สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2563 จาก www.eppo.go.th
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). **การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค.** กรุงเทพฯ: บริษัทธีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด.
- Fishbein, M.; & Ajzen, I. (1975). **Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research.** Reading, MA: Addison-Wesley.
- Maslow's A. H. (1998). **Consumer Behavior.** New Jersey: Prentice-Hall, Upper Saddle River.
- Newcomb, Theodore M., Ralph H. Turner, and Philip E. Converse. (1965). **Social Psychology.** New York : Holt, Rinehart & Winston.
- Schiffman, L.G.; & L.L. Kanuk. (1997). **Consumer Behavior, Sixth edition,** Upper Saddle River. NewYork : Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง “ ทักษะคิดและแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร ”

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะคิด และแรงจูงใจในการเลือกใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับทัศนคติในการเลือกใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก

ส่วนที่ 3 ระดับแรงจูงใจในการเลือกใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะความเห็นเพิ่มเติม

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงที่สุด โดยก่อนตอบโปรดอ่านคำชี้แจงของแต่ละข้อให้เข้าใจเสียก่อน

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ

☐ 1.ชาย ☐ 2.หญิง

2. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่า 21 ปี ☐ 2. 21-40 ปี
☐ 3. 41-60 ปี ☐ 4. 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษา / ป.ว.ช.
☐ 3. ป.ว.ส./ อนุปริญญา ☐ 4.ปริญญาตรี
☐ 5. สูงกว่าปริญญาตรี ☐ 6. อื่นๆ.....

4.อาชีพ

☐ 1.นักเรียน/นักศึกษา ☐ 2.ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ 3.ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ☐ 4.พนักงานบริษัทเอกชน
☐ 5.แม่บ้าน ☐ 6.อาชีพอิสระ
☐ 7.อื่นๆ.....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 2. 10,001-30,000 บาท
☐ 3. 30,001-50,000 บาท ☐ 4. 50,001ขึ้นไปบาท

ส่วนที่ 2 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้
ถุงพลาสติก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับระดับทัศนคติของท่านมากที่สุด

ข้อ	ทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทน ถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก	ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
ด้านความรู้ / ความเข้าใจ						
1)	ท่านเห็นด้วยกับนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก โดยการใช้ถุงผ้า					
2)	นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกโดยการใช้ถุงผ้าเป็น นโยบายที่ส่งเสริมการลดปัญหาภาวะโลกร้อน					
3)	นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกโดยการใช้ถุงผ้าควร ได้รับการส่งเสริมในระยะยาว					
4)	นโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกโดยการใช้ถุงผ้าจะ ส่งผลถึงการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย					
ด้านความรู้สึก						
5)	การใช้ถุงผ้าเป็นความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล					
6)	การใช้ถุงผ้าสะดวกต่อการนำกลับมาใช้ซ้ำ					
7)	การใช้ถุงผ้าทำให้เกิดความรู้สึกได้ช่วยลดปัญหา ภาวะโลกร้อน					
8)	การไม่ใช้ถุงผ้าทำให้รู้สึกแตกต่างจากผู้อื่น					
ด้านพฤติกรรม						
9)	ท่านจะพกถุงผ้าทุกครั้งที่จะไปซื้อของที่ ห้างสรรพสินค้าหรือร้านสะดวกซื้อ					

ข้อ	ทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก	ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
10)	การใช้ถุงผ้าทำให้การซื้อสินค้าสะดวกกว่าการใช้ถุงพลาสติก					
11)	ท่านจะปฏิบัติตามนโยบายการลดใช้ถุงพลาสติก โดยการใช้ถุงผ้าในการบรรจุสินค้า					
12)	หากมีบุคคลรอบข้างใช้ถุงผ้า ท่านจะเลือกใช้ถุงผ้าตาม					

ส่วนที่ 3 ระดับ แรงจูงใจในเลือกใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับระดับความรับผิดชอบทางสังคมของท่านมากที่สุด

ข้อ	แรงจูงใจในการเลือกใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก	ระดับแรงจูงใจในเลือกใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านผลิตภัณฑ์						
13)	ถุงผ้าผลิตด้วยผ้าที่ย่อยสลายง่าย ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เช่น ผ้าดิบ ผ้าฝ้าย เป็นต้น					
14)	ถุงผ้าย้อมด้วยสีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น สีน้ำที่ไม่มีสารเคมีตกค้าง หรือผสมโลหะหนัก สีพิกเมนต์ (แป้งจมน)					
15)	ถุงผ้าใช้งานได้หลากหลาย ตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้					
16)	ถุงผ้ามีสีและลวดลายสวยงาม ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้					

ข้อ	แรงจูงใจในการเลือกใช้อุปกรณ์แทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก	ระดับแรงจูงใจในการเลือกใช้อุปกรณ์แทนถุงพลาสติก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านเหตุผล						
17)	ใช้อุปกรณ์เนื่องจากมีความทนทาน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					
18)	ใช้อุปกรณ์เนื่องจากพกพาง่ายและบรรจุสินค้าได้มาก					
19)	ใช้อุปกรณ์เนื่องจากราคาถูก					
20)	ใช้อุปกรณ์เนื่องจากช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน					
ด้านอารมณ์						
21)	การใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยหรือนำแฟชั่นเป็นการแสดงถึงจุดเด่นไม่ซ้ำใครของผู้ใช้					
22)	การใช้อุปกรณ์เป็นการกระตุ้นให้คนในสังคมได้ตระหนักถึงปัญหาขยะมูลฝอย					
23)	การรณรงค์ในการใช้อุปกรณ์เป็นการลดใช้ถุงพลาสติก ซึ่งเป็นปัญหาในการเกิดภาวะโลกร้อน					
24)	ท่านอยากใช้อุปกรณ์เมื่อพบเห็นคนส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะความเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของ
วัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินแบบสอบถามเรื่องทัศนคติ และแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน
แทนถุงพลาสติก ตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
 - 1.1 ให้ความเห็น +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้
 - 1.2 ให้ความเห็น 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่ สามารถนำไปใช้ได้หรือไม่
 - 1.3 ให้ความเห็น -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ไม่สามารถนำไปใช้ได้
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ท่านเห็นด้วย
3. หากมีข้อเสนอแนะใด ๆ โปรดเขียนข้อความที่ท่านเห็นสมควรแก้ไขนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

นาย ธวัชชัย จักรพันธุ์
นางสาว ธนัชชา วังศิริ
ผู้วิจัย

ส่วนที่ 2 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติก
ของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
		+1	0	-1	
ด้านความรู้ / ความเข้าใจ					
1)	เห็นด้วยหรือไม่กับนโยบายลดการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก				
2)	นโยบายการลดใช้ถุงพลาสติกเป็นนโยบายที่ส่งเสริมการลดปัญหาภาวะโลกร้อน				
3)	นโยบายการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกควรได้รับการส่งเสริมในระยะยาว				
4)	การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่คุ้มค่า				
ด้านความรู้สึก					
5)	การใช้ถุงผ้าเป็นความชอบของแต่ละบุคคล				
6)	การใช้ถุงผ้าสะดวกต่อการนำกลับมาใช้ซ้ำ				
7)	การใช้ถุงผ้าทำให้เกิดความรู้สึกได้ช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน				
8)	หากไม่ใช้ถุงผ้าจะทำให้เกิดความรู้สึกไม่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม				

ข้อ	ทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
ด้านพฤติกรรม					
9)	ท่านจะพกถุงผ้าทุกครั้งที่จะออกจากที่พัก / ที่ทำงาน				
10)	ท่านคิดว่าการใช้ถุงผ้าจะทำให้สะดวกยิ่งขึ้นหรือไม่				
11)	ท่านคิดว่าจะปฏิบัติตามนโยบายการลดใช้ถุงพลาสติกโดยการใช้ถุงผ้าในการบรรจุสินค้า				
12)	ท่านคิดว่าหากมีบุคคลรอบข้างใช้ถุงผ้า ท่านจะเลือกใช้ตาม				

ส่วนที่ 3 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ข้อ	แรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
แรงจูงใจที่เกิดจากผลิตภัณฑ์					
1)	ผลิตด้วยผ้าที่ย่อยสลายง่าย ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เช่น ผ้าดิบ ผ้าฝ้าย				
2)	ย้อมด้วยสีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น สีน้ำที่ไม่มีสารเคมีตกค้างหรือผสมโลหะหนัก สีนิกมันท์ (แป้งจมน)				

3)	ถุงผ้าใช้งานได้หลากหลาย ตาม วัตถุประสงค์ของผู้ใช้				
4)	ถุงผ้ามีสีและลวดลายสวยงาม ตอบสนอง ต่อความต้องการของผู้ใช้ได้				
แรงจูงใจที่เกิดจากเหตุผล					
5)	การใช้ถุงผ้ามีความทนทาน ขาดยากและ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม				
6)	ถุงผ้าพกพาและบรรจุสินค้าได้เยอะ				
7)	ถุงผ้าเป็นปัจจัยในการช่วยลดราคาสินค้า				
8)	การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกจะช่วยลด ปัญหาภาวะโลกร้อน				
แรงจูงใจที่เกิดจากอารมณ์					
9)	การใช้ถุงผ้าที่ทันสมัยหรือนำแฟชั่นเพื่อ เป็นการแสดงถึงจุดเด่นไม่ซ้ำใครของผู้ใช้				
10)	การใช้ถุงผ้าเป็นการกระตุ้นให้คนในสังคม ได้ตระหนักถึงปัญหาขยะมูลฝอย				
11)	การรณรงค์ในการใช้ถุงผ้าเป็นการลดใช้ ถุงพลาสติก ซึ่งเป็นปัญหาในการเกิดภาวะ โลกร้อน				
12)	ท่านเกิดความรู้สึกอยากใช้ถุงผ้าเมื่อพบ เห็นบุคคลรอบข้างใช้ถุงผ้า				

ลงชื่อ.....(ผู้ประเมิน)

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
และผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)

1. ชื่อ-นามสกุล : รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ แจ่มพงษ์
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำสาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
คุณวุฒิการศึกษา : ปริญญาเอก Doctor of philosophy (Extension Education)
University of The Philippines Los Banos
: ปริญญาโท สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อม)
มหาวิทยาลัยมหิดล
: ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
1. ชื่อ-นามสกุล : รองศาสตราจารย์ศิวพันธุ์ ชูอินทร์
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำสาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
คุณวุฒิการศึกษา : ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
: ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เคมี)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
3. ชื่อ-นามสกุล : ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิธินาถ เจริญโกคราช
ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำสาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
คุณวุฒิการศึกษา : ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
: ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์)
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)

ส่วนที่ 2 ระดับทัศนคติในการใช้ถุงผ้าถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			รวม	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
ด้านความรู้ / ความเข้าใจ						
1)	เห็นด้วยหรือไม่กับนโยบายลดการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก	1	1	1	1	ใช้ได้
2)	นโยบายการลดใช้ถุงพลาสติกเป็นนโยบายที่ส่งเสริมการลดปัญหาภาวะโลกร้อน	1	1	1	1	ใช้ได้
3)	นโยบายการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกควรได้รับการส่งเสริมในระยะยาว	0	1	1	0.6	ใช้ได้
4)	การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่คุ้มค่า	-1	1	1	0.3	ปรับปรุง
ด้านความรู้สึก						
5)	การใช้ถุงผ้าเป็นความชอบของแต่ละบุคคล	1	1	1	1	ใช้ได้
6)	การใช้ถุงผ้าสะดวกต่อการนำกลับมาใช้ซ้ำ	-1	1	1	0.3	ปรับปรุง
7)	การใช้ถุงผ้าทำให้เกิดความรู้สึกได้ช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน	1	1	1	1	ใช้ได้
8)	หากไม่ใช้ถุงผ้าจะทำให้เกิดความรู้สึกไม่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	ทัศนคติในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			รวม	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
ด้านพฤติกรรม						
9)	ท่านจะพกถุงผ้าทุกครั้งที่จะออกจากที่พัก / ที่ทำงาน	1	1	1	1	ใช้ได้
10)	ท่านคิดว่าการใช้ถุงผ้าจะทำให้สะดวกยิ่งขึ้นหรือไม่	-1	1	1	0.3	ปรับปรุง
11)	ท่านคิดว่าจะปฏิบัติตามนโยบายการลดใช้ถุงพลาสติกโดยการใช้ถุงผ้าในการบรรจุสินค้า	1	01	1	0.6	ใช้ได้
12)	ท่านคิดว่าหากมีบุคคลรอบข้างใช้ถุงผ้า ท่านจะเลือกใช้ตาม	-1	1	1	0.3	ปรับปรุง

ส่วนที่ 3 ระดับแรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อนแทนถุงพลาสติกตามนโยบายลดการใช้ถุงพลาสติกของประชาชนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ข้อ	แรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			รวม	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
แรงจูงใจที่เกิดจากผลิตภัณฑ์						
1)	ผลิตด้วยผ้าที่ย่อยสลายง่าย ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เช่น ผ้าดิบ ผ้าฝ้าย	-1	1	1	0.3	ปรับปรุง
2)	ย้อมด้วยสีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่นสีน้ำที่ไม่มีสารเคมีตกค้างหรือผสมโลหะหนัก สีฟักมันท์ (แป้งจม)	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อ	แรงจูงใจในการใช้ถุงผ้าลดโลกร้อน	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ			รวม	แปลผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
3)	ถุงผ้าใช้งานได้หลากหลาย ตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้	-1	1	1	0.3	ปรับปรุง
4)	ถุงผ้ามีสีและลวดลายสวยงาม ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
แรงจูงใจที่เกิดจากเหตุผล						
5)	การใช้ถุงผ้ามีความทนทาน ขาด ยากและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	ใช้ได้
6)	ถุงผ้าพกพาง่ายและบรรจุสินค้าได้ เยอะ	1	0	1	0.6	ใช้ได้
7)	ถุงผ้าเป็นปัจจัยในการช่วยลดราคา สินค้า	-1	1	1	0.3	ปรับปรุง
8)	การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกจะช่วย ลดปัญหาภาวะโลกร้อน	1	1	1	1	ใช้ได้
แรงจูงใจที่เกิดจากอารมณ์						
9)	การใช้ถุงผ้าที่ทันสมัยหรือน่าแฟชั่น เพื่อเป็นการแสดงถึงจุดเด่นไม่ซ้ำใคร ของผู้ใช้	1	1	1	1	ใช้ได้
10)	การใช้ถุงผ้าเป็นการกระตุ้นให้คนใน สังคมได้ตระหนักถึงปัญหาขยะมูล ฝอย	1	1	1	1	ใช้ได้
11)	การรณรงค์ในการใช้ถุงผ้าเป็นการลด ใช้ถุงพลาสติก ซึ่งเป็นปัญหาในการ เกิดภาวะโลกร้อน	1	1	1	1	ใช้ได้
12)	ท่านเกิดความรู้สึกอยากใช้ถุงผ้าเมื่อ พบเห็นบุคคลรอบข้างใช้ถุงผ้า	-1	1	1	0.3	ปรับปรุง

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค

ผลการหาค่าความเชื่อมั่น

เมื่อทำการทดสอบแบบสอบถาม (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 30 คน โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณ แสดงดังตารางที่ ง-1

ตารางที่ ง-1 แสดงจำนวนข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์มาเป็นร้อยละ

	N	%
Valid	30	100.0
Excludeda	0	.0
Total	30	100.0

ตารางที่ ง-2 ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

Cronbach's Alpha	N of Items
.924	18

ภาคผนวก จ

ประมวลภาพการดำเนินงานวิจัย

ภาพที่ จ-1 ชี้แจงรายละเอียดแบบสอบถาม

ภาพที่ จ-2 ประชาชนให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ จ-3 นักศึกษาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ จ-4 นักศึกษาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม